

(Ustanovitelji: občinski odbori SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Skofja Loka in Tržič. — Izdaja časopisno podjetje: »Gorenjski tisk« — Glavni in odgovorni urednik SLAVKO BEZNIK

GLAS

KРАНJ, sreda, 17. V. 1967

Cena 40 par ali 40 starih dinarjev
List izhaja od oktobra 1947 kot tednik,
Od 1. januarja 1958 kot poltednik,
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko,
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer obredah in sobotah

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Občinske konference SZDL na Gorenjskem Kranj: pomanjkljivo otroško varstvo

Kranj, 16. maja. Včeraj popoldne je bila tudi v Kranju prva seja občinske konference socialistične zveze delovnega ljudstva občine Kranj. Njeni udeleženci so v obširni razpravi obravnavali poročilo o delu organizacije v preteklem letu in oceno letošnjih volitev, zadržali pa so se tudi pri nekaterih drugih aktualnih vprašanjih občine kot so pomanjkljivo razvito otroško varstvo, dejavnost mladine, pospeševanje turizma, odvijanje reforme, stanovanjskega gospodarstva in podobno.

Medtem ko so pri oceni volitev, ki so ji na konferenci posvetili največ pozornosti, ugotovili, da je bil odziv volivcev boljše kot so pričakovali in je struktura novega dela občinske skupščine zelo zadovoljiva, so opozorili tudi na nekatere pomanjkljivosti. Naj omenimo samo dve: udeležba na kandidacijskih zbo-

rih volivcev je bila zelo slaba komaj 5,7%, pri ugotavljanju volilnih rezultatov pa so našli tudi 10,8% neveljavnih volilnih listkov. Značilno je, da je bilo število takih volilnic skoraj dvakrat večje tam, kjer volivci niso imeli možnosti izbirati med več kandidati.

Pri razpravi o pravih občinske organizacije socialistične zveze so se največ zadržali pri vprašanju o tem, ali naj bo predsednik odseja profesionalca ali ne. Navzročni so se bolj nagibali k odločitvi, da ostane poklicni funkcionar, vendar so odločitev o tem prepustili republiškem izvršnemu odboru. Za novega predsednika je konferenca izvolila Franca Roglja, ki je sedaj sekretar centralnega komiteja zveze mladine Slovenije, za podpredsednika pa Maksa Stromajerja, direktorja Zavoda za reševanje in tehnično službo. Za delegata

na zvezni konferenci socialistične zveze so izvolili Toneta Fajfarja in Zoro Semrl, ki sta hkrati tudi delegata občine Kranj, Tržič in Skofja Loka. Na republiški konferenci socialistične zveze pa bodo kranjsko občino zastopali: Martin Košir, Avrelj Tronkar, dr. Robert Blinc, Vili Tomat, dr. Bojan Fortič, Pepca Jež, Tone Fajfar in Franc Rogelj.

M. S.

Radovljica: utrditi krajevne organizacije

V petek, 12. maja popoldne, je bila v Radovljici občinska konferenca SZDL. Udeležilo se je 47 delegatov in 12 gostov, med njimi tudi podpredsednik glavnega odbora SZDL France Kimovec-Ziga.

Konferenca je predvsem obravnavala organiziranost socialistične zveze v občini. Delegati so se zavzeli za utrditev krajevnih organizacij, ki naj se še bolj uveljavijo kot resnične tribune občanov. Na tej poti je bilo že dostojdošenih nekaj pomembnih uspehov. Ugotovili so, da bo samo na teh temeljih zgrajena organizacija socialistične zveze v občini resnični izraz razpoloženja in volje večine občanov.

»Izkušnje so nedvomno pokazale, da je treba dopustiti organizacije SZDL povsod, kjer jih občani želijo. Organizacijske formalnosti ne smejo biti ovira za reorganizacijo,« je poudaril v referatu dosežani predsednik SZDL Stane Kajdič.

Med drugim je bilo v referatu rečeno, da so gonilne sile družbeno politične akcije za krepitev samoupravljanja in neposredne socialistične demokracije delovni ljudje, ki so se pripravljene boriti za intenzivno gospodarjenje in bolj dosledno uporabljanje principov delitve dohodka po delu. Nosilec birokratskih pojmovanj pa so oni, ki iščejo

svoje osebne interese v priviligiranem položaju z izvajanjem oblasti nad ljudmi. Prav zategadelj se je treba čimprej otresti prakse odločanja v ožjih grupah ter resnično razviti široko družbeno politično dejavnost vseh članov SZDL.

Razprava je bila zelo pestra. Zajela je celotno problematiko, ki je danes v občini najbolj pereča. Govorili so o povezanosti kulture in turizma, o mladini, pri čemer bi se SZDL morala nujno bolj angažirati, o urbanizaciji, ki je v tako turistični občini kot je radovljiška še posebej močno zanimiva in težavna, o zdravstvu, še zlasti zaradi težkega položaja te službe v občini itd.

Ko so ocenjevali volitve, so ugotovili, da so bile priprave in same volitve dokaj uspešne. To potrjujejo tudi volilni rezultati, ki so posledica širokih in demokratičnih prirav.

Konferenca je sprejela tudi pravila. Pri tem so podčrtali, da je konferenca v celoti odgovorna za politiko socialistične zveze v občini v naslednji dveletni mandatni do-

bi, ne le njeni izvršni organi.

Za predsednika občinske konference so izvolili Jožeta Rolca z Bleda, dosedanega predsednika krajevne organizacije SZDL na Bledu, za podpredsednika pa Franca Hrovata iz Kamne gorice, zaposlenega v jeseniški železarni. Oba bosta opravljala funkcijo neprofesionalno. Izvolili so tudi 15-članski izvršni odbor, za sekretarja izvršnega odbora pa Janeza Varla, ki bo edini izmed voljenih članov konference opravljal funkcijo profesionalno.

Za člana zvezne konference so izvolili Ludvika Kežarja, zaposlenega v jeseniški železarni, za člana republiške konference pa Slavico Hočvar, Franca Hrovata, Jožeta Bufolina in Antona Svetina.

- lk

Tržič: o samoupravljanju

Na ponedeljkovi prvi seji konference občinske organizacije SZDL v Tržiču so njeni udeleženci v obširni razpravi obravnavali poročilo o delu organizacije v preteklem letu, največ pa so se zadržali

(Nadalj. na 2. str.)

Škofja Loka: volitve, urbanizacija, šolstvo

V nedeljo, 14. maja, je bila v Škofji Loki občinska konferenca SZDL, na kateri so govorili, razen problemov, ki nastajajo v industriji in kmetijstvu v občini, predvsem o minulih volitvah, urbanizaciji in šolstvu.

Na konferenci so poudarili, da je bilo med pripravami na volitve precej nepravilnosti in to največ v zvezi s sestavljanjem volilnega imenika. Ker so se takšne nepravilnosti pojavljale že ob prejšnjih volitvah, so diskutanti odločno zahtevali, da je treba poiskati vzroke zanje. Druga velika pomanjkljivost je bila, ker volilci niso dobili poimenskih vabil.

Na konferenci so sklenili, da je nujno v čim krajšem času izdelati osnovno urbanistično dokumentacijo, in to za vse večje kraje v občini. Do sedaj se je posamezne prošnje vse prebogosto reševalo od problema do problema ter so bili tako ljudje prepričani, da so odločitve odvisne od posameznikov, kar je razumljivo med prebivalci zbuja večkrat vročo kri.

Konferenca je podprla predlog za uvedbo samoprispevka za gradnjo šol. Za

NA JEZERU BLIZ' TRIGLAVA — Na Blejskem jezeru je vse pripravljeno za začetek letošnje turistične sezone. — Čolni, med njimi je tudi nekaj novih, so pripravljene, in le še čakajo na goste, ki te dni že prihajajo v vedno večjem številu.

Foto: F. Perdan

(Nadaljevanje s 1. strani)

Občinske konference SZDL na Gorenjskem

pri težah, ki jih je pripravil občinski odbor SZDL o samoupravljanju v občini, o mladinskem vprašanju in materialnem položaju upokojencev.

V zadnjih štirih letih je občinska skupščina prerasla v močan organ samoupravljanja, kateremu pa so, poleg domačih slabosti, močno ovirali delo zvezni in republiški zakoni in predpisi, ki so skupščino mnogokrat postavili pred izvršena dejstva. Zato so bili odborniki v zelo težkem položaju pri tolmačenju odločitev skupščine volivcem, saj so bile te na zunaj zelo samoupravne ali pa le posledica zakonskih določil.

Opozorili so tudi na umestnost dveh zborov občinske skupščine. Zbora praviloma zasedata skupaj, njun kadrovski sestav v skupščini pa je skoraj popolnoma enak. Če naj bi oba zbora skupščine še naprej ostala, potem bo treba razvijati bolj samostojno delo zbora delovnih skupnosti. Tudi sestavo svetov bo treba prilagoditi tako, da se bo doseglo več kvaliteten razprav, da bodo močnejše kadrovske zasedenja, dejo v skupščinskem mehanizmu pa bo bolj enotno.

Kakšen naj bo položaj predsednika občinske skupščine? Rešitev je najbrž le ena: predsednik skupščine mora organizirati delo v skupščini, občinska uprava

pa mora dobiti več samostojnosti pri izvrševanju predpisov in politike skupščine občine. Delo uprave mora iz anonimnosti.

Spregovorili so tudi o zborih volivcev, ki so nepogrešljiva oblika sodelovanja odbornikov z volivci. Razen zborov volivcev pa bo treba razvijati tudi druge oblike sestajanja ljudi (konference in tribune socialistične zveze in drugi sestanki), ki so na tak ali drugačen način vplivali na občinsko politiko.

Pri razpravi o pravilih občinske organizacije socialistične zveze so se največ zadržali pri vprašanju, ali je član konference, ki mu je potekel mandat, lahko ponovno izvoljen. Sklenili so, da ta pravica ostane, vendar velja le za člane konference, ne pa za člane izvršnega odbora.

Na konferenci so izvolili tudi novo vodstvo občinske konference ter delegate za republiško in zvezno konferenco. Za predsednika organizacije SZDL je bil ponovno izvoljen Vladimir Erjavšek, za podpredsednika Lovro Cerar in sekretarja Marica Praprotnik. Za delegata na zvezni konferenci so izvolili Toneta Fajfarja in Zoro Semrl, na republiški konferenci pa bosta tržiško občino zastopala Marica Praprotnik in Stefan Brezavšek.

S. Solar

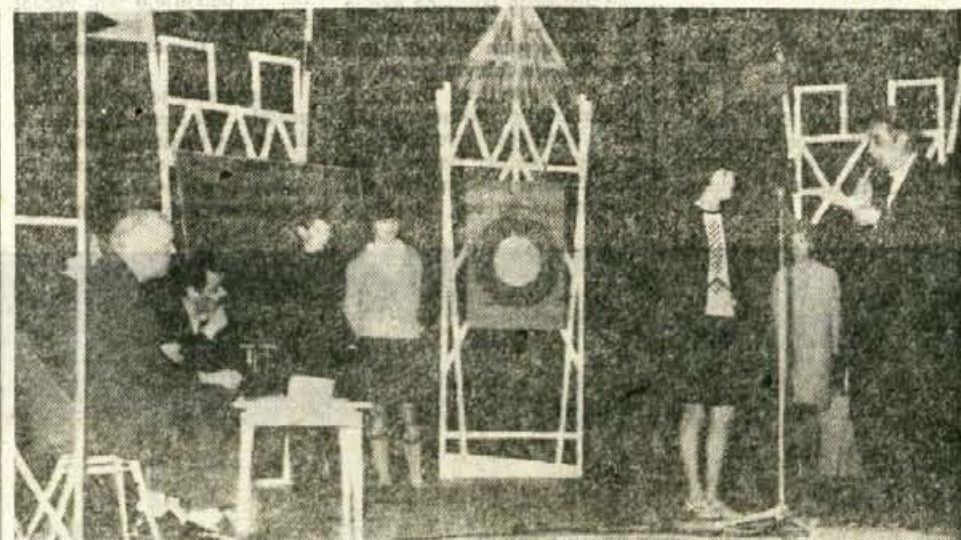
Jesenice: izkušnje zadnjih volitev kažipot za bodoče delo

Jesenice, 16. maja. Na Jesenicah je bila včeraj popoldne prva seja občinske konference SZDL. V referatu je bilo poudarjenih več nalog socialistične zveze v bodoče, zlasti vloga pri uveljavljanju skupščinskega sistema in vloga krajevnih odborov pri mobilizaciji občanov za reševanje številnih nalog.

Ko so udeleženci konference analizirali zadnje skupščinske volitve so ugotovili, da so le-te v celoti uspele in pri tem poudarili, da morajo biti te izkušnje konkreten kažipot za bodoče delo in naloge socialistične zveze.

Na konferenci so izvolili tudi novo vodstvo občinske konference ter delegate za republiško in zvezno konferenco. Za predsednika organizacije SZDL je bil izvoljen Ludvik Kežar, za podpredsednika pa Albin Kobentar, sodnik za prekrške pri SO Jesenice. Oba bosta funkciji opravljala neprofesionalno. Za delegata na zvezni konferenci so izvolili Ludvika Kežarja z Jesenic, na republiški konferenci pa bodo je-

seniško občino zastopali Majda Gaspari, Jaka Svetina, Branko Blenkuš in Zdravko Jeršin.

25 LET PIONIRSKÉ ORGANIZACIJE — Pionirji osnovnih šol iz kranjske občine so tekmovali v počastitev obletnice ustanovitve pionirske organizacije. V finalnem tekmovanju v ponedeljek, 15. maja, sta se pomerili osnovni šoli France Prešeren iz Kranja in Stanko Mlakar iz Senčurja. Na tekmovanju je zmagala šola France Prešeren, pred šolo Stanko Mlakar in šola Matija Valjavec iz Preddvora. Foto: F. Perdan

V petek konferenca ZK Železarne K novim organizacijskim oblikam v ZK

Komisija centralnega komiteja ZKJ za razvoj in reorganizacijo Zveze komunistov Jugoslavije je izdelala in poslala članom CK osnutek teze o reorganizaciji ZK. O osnutku bo centralni komitej razpravljala na prihodnji seji.

V tezah je rečeno, da se je ob vseh doslej opravljenih spremembah v bistvu ohranil tip zaprtega »celičnega« organiziranja komunistov. Vezani na eno osnovno organizacijo se komunisti v svojem delovanju zapirajo v okviru svoje tovarne, ustanove, vasi, stanovanjske skupnosti in ulice. Objektivni položaj osnovnih organizacij je bil tak, da so se v iskanju svojega mesta in vsebine dela dostikrat gibale med dvema skrajnostima: ali so se zapirale vase in v svoje notranje organizacijske probleme in odmikale od živih samoupravnih procesov ali pa so se nagibale k temu, da so od samoupravnih organov in družbeno političnih organizacij prevzemale operativne naloge in neposredno odgovornost. Zato se krajevne organizacije že več let ne morejo izmotati iz kronične krize, tako v pogledu vsebine kakor tudi načina dela. Gledano v celoti, so osnovne organizacije in vsebinsko bogateje kakor druge organizacije.

Zato se v tezah o reorganizaciji v ZK predlaga, naj se celotna vsebina in oblike organiziranja ter aktivnosti komunistov v podjetjih usmeri v krepitev družbeno-ekonomskih in političnih odnosov na osnovah samoupravljanja. Te organizacije se morajo čim bolj obrniti k človeku in njegovim problemom.

V delu krajevne organizacije bi sodelovali vsi komunisti, ki žive na tem področju v številni tudi tiste, ki delajo v organizacijah ZK v podjet-

jih in samostojnih ustanovah.

O teh tezah bodo razpravljali tudi na letni konferenci komunistov Železarne Jesenice, ki bo v petek.

V predlogu za razpravo na tej konferenci se predvideva, da naj bi imela organizacija ZK v Železarni konferenco ZK, ki izvoli svoj izvršilni organ sekretariat (sedanji tovarniški komitej) ter aktivne ZK. Poleg tega naj bi se for-

mirale delovne grupe in komisije za posamezna področja. V Železarni že delujejo štiri delovne grupe komunistov in pet komisij.

Ceprav bo osrednje vprašanje na konferenci, naju ustrezne oblike in vsebino dela komunistov v Železarni, konferenca ne bo smela mimo skrbni za aktivno vključevanje komunistov Železarne v krajevnih organizacijah. **Jože Vidic**

805 tisoč S din za izredne in redne podpore

Komisija za dodeljevanje denarnih pomoči pri občinskem sindikalnem svetu v Kranju je v prvem tromesečju letos odobrila prsilcem v kranjski občini za 460.470 starih dinarjev izrednih in za 344.620 rednih podpor. Prsilci za izredne podpore so bili večinoma hranitelji večjih družin, ki imajo zelo nizke mesečne osebne dohodke. Tako je najnižja podpora znašala tisoč petsto starih dinarjev, najvišja pa trideset tisoč starih dinarjev. Vseh prsilcev je bilo 33, komisija pa je ugodno rešila 31 prošenj.

Prsilcev za redne podpore je bilo petnajst. Najvišja redna podpora je znašala 60 tisoč 360 starih dinarjev in je bila izplačana v osmih obrokih. Komisija za dodeljevanje denarnih pomoči predvideva, da se bo v skladu za nezaposlene letos nabralo okrog 400 tisoč starih dinarjev. Kaže, da ta znesek, ki je namenjen za redne podpore, ne bo zadoščeval. Zato bodo morali ostale redne podpore izplačevati iz rezervnega sklada.

A. 2.

Večkrat brez vode

Na minulih občnih zboreh stanovalcev na Zlatem polju v Kranju so med drugim ponovno obravnavali pereč problem vode. Že nekaj let nazaj v višjih stanovanjih na Zlatem polju ni vode oz. priteče le včasih, in to z majhnim pritiskom, da največkrat le kaplja. Stanovalci so upravičeno ogorčeni, saj vode ne morejo uporabljati takrat, kadar bi želeli, ne morejo pa tudi uporabljati kopalnic, bojlerjev, pralnih strojev itd. Najhuje je ob sobotah in nedeljah, ko je največ gospo-

dinj doma, in v poletnih mesecih. Mnogi so zatrjevali, da sploh ne bodo več plačali vodarine, če se stanje ne izboljša.

Vodovod Kranj je že lani objubil, da bo vodni pritisk boljši, ko bo na Zlatem polju zgrajen večji rezervoar. Toda ostalo je le pri objubah. Sedaj računajo na drugo rešitev, inicer, da bi rešili problem vode na Zlatem polju skupaj z urejanjem križišča oz. ceste JLA.

— 18

Praznovanja ob dnevu zmage

V počastitev dneva zmage je bilo v ponedeljek, 8. maja, popoldne na športnem igrišču Podmežakljo na Jesenicah srednješolsko športno tekmovanje. Mladi so se pomerili v različnih disciplinah. Zvečer, dan pred praznikom, je bil v Cufarjevem gledališču koncert, na katerem so nastopili pionirski in mladinski zbor osnovne šole »Prežihov Voranc« in srednješolski mladinski zbor. V sredo pa je priredil dramski krožek jeseniške gimnazije za dijake in člane profesorskega zbora proslavo v počastitev praznika.

- pu

Pred drugo sejo občinske skupščine Radovljica

Manj svetov

V petek, 19. maja popoldne bo druga seja obeh zborov radovljiške občinske skupščine. Na dnevnem redu je imenovanje novih članov v svete pri občinski skupščini. Predvidevajo, da bo v novi mandatni dobi delovalo sedem svetov, medtem ko jih je bilo do sedaj devet. Združila naj bi se sveta za prosveto in kulturo in šolstvo v enotni svet za kulturo in prosveto ter sveta za socialno varstvo in zdravstvo v svet za zdravstvo in socialno varstvo.

S plenuma občinskega sindikalnega sveta v Trziču Razgibana dejavnost sindikata

Prejšnjo sredo je bil v Trziču plenum občinskega sindikalnega sveta. Udeleženci plenuma so največ govorili o vlogi in aktivnosti sindikata v času od septembra lani, ko je bila zadnja seja plenuma. Ugotovili so, da je bila dejavnost sindikata v tem času izredno razgibana, čutila pa se je tudi velika povezanost vseh organov od predsedstva, plenuma, izvršnih odborov sindikalnih podjetij in strokovnih odborov. Zato tudi uspehi niso izostali.

Na plenumu so izvolili novega predsednika sindikata, ker je dosedanji predsednik Marjan Bizjak prevzel novo dolžnost. Izvolili so Ivka Berganta, ki je bil že do sedaj član predsedstva in plenuma občinskega sindikalnega sveta, predsednik tovarniškega odbora sindikalnih podjetij BPT in član republiškega strokovnega odbora sindikatov industrije in rudarstva.

-85

Snidenje s koroškimi partizani

V ponedeljek, 15. maja, je bilo na Veliki Planini nad Kamnikom snidenje med koroškimi in našimi partizani. Navzoče jo pozdravil predsednik zveze koroških partizanov tovariš Karel Prušnik-Gašper, bivši sekretar oblasnega komiteja za Koroško inž. Pavle Zaverter ter sekretar Glavnega odbora ZZB Slovenije Stane Bizjak. V pogovorih so zalem nekdanji borci iz te in one strani državne meje obujali spomine iz časov skupnega boja in izrazili željo, da bi se večkrat sestali.

K. M.

Blejske turistične perspektive Nov hotel A kategorije?

Bo združena akcija blejskih hotelov uspela? — Geološki zavod raziskuje tople vrelce

Kaže, da si je Bled začel korajžno odpirati turistično prihodnost. Gradijo nov garni hotel. Ob tem pa so se z združenimi močmi in v organizaciji Turist progressa iz Radovljice odločili zgraditi še nov hotel A kategorije ter morda še letos prenoviti hotel Toplice in hotel Krim. Če bodo ugodno rešili vsa finančna vprašanja, bodo zastavili z novim hotelom že junija, kajti do konca prihodnjega leta bi moral biti dograjen. Zrasel bi blizu garni hotela na Zelečah.

Blejski hoteli so družno pripravljeno sklenili dogovor z Gorenjsko kreditno banko in splošno gospodarsko banko iz Ljubljane, o desetletnem odstopanju lastnih deviz v zameno za kredit, s katerim naj bi zgradili nov objekt. Pri banki smo zvedeli, da bi bil tak dogovor zanimiv in obojestransko koristen. Lahko torej računamo, da bodo Blejci z združenimi močmi uspeli.

Hkrati z raziskavo tal za gradnjo garni hotela in za morebitno gradnjo novega hotela, so oživela tudi zanimanja za ponovno raziskavo termalnih vrelcev. V nekaterih vrtnah na Zelečah so namreč kaj kmalu naleteli na vrele vode, ki ima 20 stopinj Celzija. To za kopanje ni dovolj. Vendar so vrelci zanimivi že zato, ker bi bilo ob ureditvi bazenov potrebno vodo dogrevati le za 5 stopinj in ne za 15 do 16 kot običajno.

Jesenice

Prvi strojni tehnik

Prejšnji teden je bil zaključen pouk v zadnjih letnikih tehnične srednje šole na Jesenicah. Medtem ko daje jeseniška tehnična srednja šola že vsa leta metalurške tehnike, so letos prvič na tej šoli končali večerni letnik strojni tehnik. Od 38 dijakov, ki so se vpisali v prvi razred, jih je uspešno zaključilo zadnji letnik le 12. Ti bodo polagali še zaključni izpit.

-pu

Poskusite arono in okus kave

Loka

Škofja Loka

Razen tega računajo, da bodo v globljih plasteh našli na toplejše vrelce. Domnevajo namreč, da se v višjih zemeljskih plasteh termalna voda meša s podtalnimi vodami.

O blejskih termalnih vrelcih je pisal že Valvasor. Trdil je, da je tamošnji oskrbnik tedanjih blejskih posestev, da bi se odkrižal gostov, ki jih je zaradi tople vode bilo vedno na pretek, pomešal termalno in jezersko vodo. Sedaj bi blejski turistični delavci radi ti dve vodi spet razstavili, da bi privabili goste, ki so se jih bili svojčas bojda otepati.

Raziskovanja vodi Zavod za geološke raziskave. Deloma jih finansira sklad Borisa Kidriča, deloma pa radovljiška občina. Upajmo, da bodo uspeli. To bi bil ob vseh lepotah Bleda in okolice nedvomno nov prispevek za razvoj blejskega turizma.

Po sklepu delavskega sveta Železarn Brez presenečenja

Zakaj so v Železarni za april izplačali nižje osebne dohodke?

Sklep delavskega sveta Železarn Jesenice o obvezni uskladitvi vsakomesečnih osebnih dohodkov s fakturirano realizacijo ni presenetil nikogar, kdor je zasledoval izvrševanje finančnega plana Železarn za tekoče leto. Pri tem velja omeniti, da so samoupravni organi železarn ukrenili povsem pravilno, ko so s sklepom delavskega sveta in obrazložljivo seznanili celotni delovni kolektiv še pred izplačilom osebnega dohodka za april.

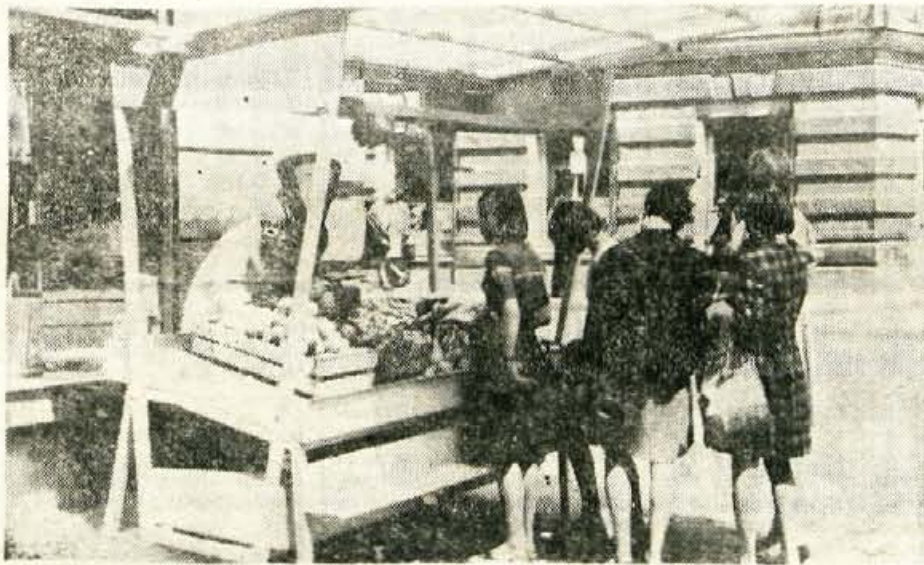
Po tem sklepu se z obračunskim mesecem aprilom 1967 do nadaljnjega uvaja obvezna uskladitev vsakomesečno formiranih osebnih dohodkov s fakturirano realizacijo. Uskladitev se izvaja na ta način, da se ob fakturirani realizaciji v višini 58 milijonov N din mesečno izplačajo celotni osebni dohodki. Za vsak odstotek nedosežene realizacije se ustrezno zmanjšajo osebni dohodki vsem delovnim enotam.

V mesecu aprilu je železarna prodala za 5 milijard in 32 milijonov dinarjev izdelkov, namesto za 5 milijard in 800 milijonov. Ker je to 13 odstotkov manj kot je bilo planirano, so vsi člani kolektiva prejeli za april toliko manj osebnih dohodkov.

Do sedaj so takšna nihanja šla vedno v škodo skladov, kar pa ne more iti v neskončnost po reformi, saj bi v tem primeru kolektiv čez nekaj mesecev zašel v še večje težave.

Vedeti moramo tudi to, da se uspeh kolektiva ne more več meriti po proizvedenih tonah železa, ampak po vrednosti izdelkov. To najbolj potrjuje primer prvih treh mesecev, ko je železarna odpremila okrog 3.500 ton več izdelkov, ki pa so bili po vrednosti pod planom za 1,1 milijon N din. Zato je usmeritev železarn na kvalitetnejše in vrednejše izdelke gospodarska nujnost.

J. V.

SAMOPOSTREZNA STOJNICA — Pred prodajalno Prehrane v Kranju so postavili samopostrežno stojnico, kjer prodajajo sadje in zelenjavo. V mednarodnem turističnem letu bi bila brez dvoma takšna stojnica še marsikje zaželeno. Foto: F. Perdan

NOVA TRGOVINA NA BLEDU — Prejšnji teden so na Bledu odprli novo stavbo, v kateri sta bife in samopostrežnica, konec tedna pa bodo odprli še prodajalno mesa. Prostor pred novo trgovino v bližini bencinske črpalke bodo še ta teden asfaltirali in pred bifejem postavili 12 miz. Foto: F. Perdan

Drobna plastika Naceta Ribiča

Drobna plastika, ki jo razstavlja tokrat prvič Naceta Ribič v kleti Prešernove hiše v Kranju ima svojo kvaliteto, ki dosega v skoro miniaturnih merah kar monumentalen videz. Prečiščena oblikovnost je vezana v največji možni meri na tradicijo realizma. Ta drobna ali mala plastika je skoro klasična, je suptilna, skratka je, čeprav drobna, plastika v pravem pomenu besede. Analizirana oblikovnost (forma) je enostavna, abstrahiranje podrobnosti še stopnjuje koncentrirano gradnjo oblike. Kjer pa to hotenje po čisti liniji in obliki kiparju takorekoč uide iz rok, tam se ta moč izgublja in se kažejo posamezni spodrsliji, ki jih opazi le vajeno oko in niso pomembni pri celotnem delu. To so samo določene, recimo, morda pomanjkljivosti, ki pa odkrivajo hkrati tudi probleme, tako stare kot tudi nove, s katerimi se bo moral kipar še spoprijeti.

Ostro merilo, ki sem ga zavzel do drobne plastike Naceta Ribiča je samo dokaz, da sem dojel vso resnost njegovga dela, njegov pošten in z vso odgovornostjo podkrepjen odnos do umetniškega dela in snovanja. Tak odnos je tudi najbolj pravičen in hkrati tudi moje priznanje njegovemu delu, ki bi ga lahko obšel brez pripomb, rutinersko ali na kakršen koli drug način, toda priznal bi mu ne njegovih resničnih vrednot.

A. Pavlovec

Vzorniki, ob katerih se oplajajo skoraj vsi mladi umetniki so marsikomu tm v peti, kajti takoj ko je zapisano, da je ta ali ona forma od tega ali onega predhodnika, je laično mišljenje že to trditev poenostavilo v eno samo besedo: plagiat. Toda v resnici je povsem drugače, kajti tudi Ribič sam pove, da vsak, ki se giblje v nekem določenem svetu, se nehoti navzame določeni vplivov ali pa prevzame že rešene probleme v svoj ustvarjalni svet. Zato ni noben očitek pokazati na vzornike Ribičevim drobnim plastikam. Prvi je Jakob Savinšek. Zunanja oblika nekaterih Ribičevih plastik je zasidrana prav v Savinškovi formalni virtuoznosti; nekaj pa je iz sveta Jaromirskih plastik. Morda je še kak ostanek z Akademije primjenjenih umetnosti v Beogradu, kjer se je učil pri prof. Radetu Stanoviču, nekdanjemu učencu velikega Meštroviča, morda prav od tod izvira monumentalni videz Ribičevih drobnih plastik.

Ribič ne stremi za ekstremnimi strujami sodobne umetnosti. Kot humanist hoče posredovati ljudem navadne in majhne stvari in jih v okviru še razumljivega realizma približati tudi likovno manj dojemljivi sredini. S tem umetniškim čredom je prav gotovo uspel in trdim, da je dosegel še več, kakor pa je v svoji skromnosti upal.

Največ zanimanja za tečaje nemščine

Delavska univerza na Jesenicah je imela v tekočem šolskem letu največ kandidatov za tečaje nemškega jezika. Razen začetnega in nadaljevalnega tečaja, ki sta imela po 100 ur predavanj, so organizirali še štiri tečaje nemščine za predšolsko in osnovnošolsko mladino. Organizirali so tudi tečaj italijanščine, vendar zaradi premajhnega zanimanja ni bil zaključen.

- pu

V Kranju razstavlja UNESCO

V prostorih gorenjskega muzeja na Titovem trgu v Kranju je odprta razstava **KRANJ VOJ PISAVE STOZI** STOLETJA. Razstavo prireja mednarodna organizacija UNESCO in bo odprta do sobote, 20. maja, opoldne. Posredovala jo je Jugoslovanska galerija reprodukcij iz Beograda.

Zaradi te razstave je začasno zaprta razstava ljudske slike na steklo na Gorenjskem, ki pa bo zopet odprta od nedelje, 21. maja, do konca tega meseca.

- ik

IZ LOSKEGA MUZEJA — V Loškem muzeju čaka rešitve volikanska slika skupinskega portreta družine barona Erberga, površine 5 m². Restavriranje te slike bi stalo 300.000 starih dinarjev, vendar muzej za to nima potrebnega denarja. Foto: F. Perdan

Revija pevskih zborov Tokrat na prostem

Kulturno-umetniško društvo »Matija Valjavec« v Preddvoru namerava v sodelovanju z Svetom svobod in prosvetnih društev v Kranju organizirati revijo pevskih zborov na prostem. Prireditev bo 21. maja

na dvorišču Prehodnega mladinskega doma v Preddvoru. Pobudnik za to prireditev je bilo tamkajšnje prosvetno društvo, kateremu pa bo pri organizaciji pomagal tudi kranjski svet svobod.

Kroparski pevci v ČSSR

Na pobudo in s pomočjo vodstva tovarne vijakov »Plamen« v Kropi je moški komorni zbor KUD »Stane Zagar« gostoval ob koncu aprila na Čehoslovaškem. »Plamen« že nekaj let vzdržuje dobro poslovno sodelovanje z direktorjo kovinske predelovalne industrije v Pragi in preko nje s posameznimi vijačnimi tovarni na Čehoslovaškem.

Ko so bili v lanski jeseni predstavniki direktorje in vijačnih tovarn ČSSR na obisku v Sloveniji, so jim v pozdrav zapeli kroparski pevci. Tako se je izkazalo, da nas poleg poslovnih, družijo tudi kulturne vezi, saj slovijo čehoslovaški narodi po svoji bogati glasbeno-kulturni tradiciji. In domenili smo se za izmenjavo gostovanj. Prvi je bil na vrsti moški zbor »Stane Zagar«.

Ta zbor, ki ga sestavljajo pretežno delavci tovarne vijakov »Plamen« in umetno-obrtnega podjetja »UKO« iz Kroepe, je v petih letih svojega dela pod vodstvom dirigenta Egiha Gašperšiča postal homogena celota z dobro

zlitimi glasovi in solisti, sposobna primerno oblikovati tudi zahtevna dela na področju zborovske glasbe. Seveda so se za to gostovanje še posebno vestno pripravljali. Obisk je bil namenjen trem vijačnim tovarnam: v Zdanicah, v Kyjovu in v Libčicah.

Po celodnevem potovanju preko Celovca, Dunaja in Mikulova so nas zvečer sprejeli člani moškega pevskega zbora iz Zdanic v dvorani tamkajšnje zvezdarne. Pozdravi v pesmih in besedah so takoj zblížali člane obeh zborov, vezi prijateljstva so se tkale po glasovnih, delovnih in drugih skupnih interesnih področjih.

Sobota, drugi dan potovanja, je bila namenjena dopoldne strokovnemu ogledu vseh večjih tovarn v Kyjovu: steklarne in vijakarne. Ogled vijakarne Kyjov, specializirane za izdelovanje vijakov in matic, je bilo res doživljeno. Saj se je ta vijakar na petnajstih letih svojega obstoja z obsežnim uvajanjem avtomatizacije povzpela v področju tople proizvodnje prav na vrh evropske vijačne industrije.

V soboto popoldne je bil počitek in priprava za glavni nastop — koncert v kulturnem domu v Zdanicah. Koncert je bil organiziran v okviru proslav prvega maja in dvalndvajsete obletnice osvoboditve, zato je tudi potekal in izzvenel v duhu mednarodne delavske solidarnosti. Po izmenjavi pozdravov je zapel moški pevski zbor iz Zdanic pod vodstvom profesorja Františka Prokopa deset zahtevnih del od češke zborovske klasike pa do sodobnih skladateljev. V zboru sodeluje tudi nekaj pevcev iz znanega zbora moravskih učiteljev.

Kroparski pevci so predstavili v prvem delu svojega nastopa slovenske umetne pesmi. Za uvod Scheurjev »Delavski pozdrav«, nato pa so posebno vzgale pesmi: Aljažev »Triglava«, Ipavčeva »Domovini«, Vodopivčeva »Zabe« ter dve partizanski — Kozinova »Naša vojska« in v Gašperšičovi priredbi »V gozdu, v mraku«.

V drugem delu je bila zbirka slovenskih narodnih pesmi: od veselih »Završkih

fanlov«, zasnjane »Teče mi vodica«, zaljubljene »Kaj bi jaz tebi dal« do navihanega »Pubča«. »Zabučale gore« so s svojo češko melodijo potrdile sorodstvo slovanskih narodov, ki ni samo v krvi, ampak tudi v glasbeni kulturi.

V tretjem delu je sledil izbor pesmi jugoslovanskih in drugih narodov: črna duhovna pesem, »Kolo« Vasilja Mirka, dalmatinska, zagorska ter po ena češka in ruska pesem. Ko sta nazadnje združena zbora zapela himno »Haj Slovani«, je bila ta manifestacija uvod v pristrano zabavo, ki se je potegnila do jutranje zore.

Na nedeljskem izletu so nam gostitelji pokazali moravske zgodovinske, kulturne in turistične znamenitosti. Spremljali so nas nekateri člani pevskega zbora iz Zdanic in njihovi svojeci. Grad Buchlow je urejen v muzej, ki vsebuje prikaz zgodovine tega dela Čehoslovaške od 12. stoletja naprej. Gotska dvorana na gradu nam je nudila idealno okolje in akustiko za interpretacijo Gallusove »Ecce quemodo moritur«. Zapeli smo jo v zahvalo gostiteljem in muzejski vodnici za lepo melodiko in jasnost

njene razlage. Po kratkem obisku središča obutvene industrije — Gotwaldova — smo ogledali katedralo in arheološke izkopanine v Velehradu, sedežu delovanja svetih bratov Cirila in Metoda. Na povratku še ogled graščine Buchlovice, muzeja zadnje dobe češke zgodovine pod avstrijsko oblastjo. Tudi tu nas je glasbena dvorana navdihnila le pesmi, nato pa še na grajskem dvorišču pri vodnjaku kratek nastop v pozdrav trenutnim obiskovalcem, vodstvu muzeja in spremljevalcem.

V ponedeljek je spet sledil strokovni program: ogled vijakarne v Zdanicah. Podjetje je po svojem proizvodnem programu najbližje našemu »Plamenu«, le da je približno trikrat večje. Zato je bil ta ogled precej podroben in gostitelji so nam nudili vplegled v vse tehnične podrobnosti in delovne izkušnje. Na zaključnem kosilu je bila pristrana slovesnost z izmenjavo daril. S pesmijo smo se poslovili od vodstva podjetja ter predstavnikov sindikata in pevskega zbora, s katerim smo se dogovorili, da nam vrnejo obisk v letošnjem septembru.

S. J.

Te dni po svetu

Prvi mednarodni akt grške vojne vlade je bila suspenzija sporazuma o malobojnem prometu med Jugoslavijo in Grčijo. To je grška vlada označila kot začasen ukrep. V soboto pa so ta sporazum, podpisan 1959. leta, enostavno odpovedali. Tako je meja proti Grčiji za naše državljane praktično že zaprta. Grški minister je predlagal, da bi imeli čez šest mesecev nove pogovore o tem vprašanju.

V Vietnamu, v bližini 17. vzporednika, še vedno trajajo srđiti boji. Število žrtev se hitro množi. V teh bojih so imeli ameriški marinci v nedeljo 12 mrtvih in 92 ranjenih. Američani tudi trdijo, da so v bojih nad Severnim Vietnamom do sedaj izgubili 541 letal.

V Pekingu je konec minulega tedna več sto rdečegardistov vdrla v poslopje kitajskega zunanega ministrstva, zaseglo zaupne dokumente in pretepało funkcionarje in vojakе, ki so stražili poslopje. V bojih okrog zunanega ministrstva je bilo več ljudi ranjenih, deset pa so jih prepeljali v bolnišnico.

Pakistanski predsednik Ajub Khan je v ponedeljek sprejel namestnika državnega sekretarja za zunanje zadeve SFRJ Mišo Pavičevića. Ta je v nedeljo prispel na obisk v Pakistan. Pakistanski zunanji minister pa se trenutno muđi na Japonskem.

V ponedeljek so sudanski koalicijski vladi premiera Sadika el Mahdija izglasovali nezaupnico v ustavodajni skupščini. Takoj po izidu glasovanja je Sadik el Mahdi predložil odstop svoje vlade.

Letovanje tudi na Poljskem

Minuli teden so imeli predstavniki kranjskega občinskega sindikalnega sveta posvet v Novi Gorici, kjer so se s predstavnikmi občinskega sindikalnega sveta pogovarjali o problemih storitvene dejavnosti, delu pravne posvetovalnice in rekreaciji.

Ugotovili so, da se na pravno posvetovalnico pri občinskem sindikalnem svetu v Novi Gorici obrača največ tistih delavcev, ki so zaposleni pri privatnikih. V Kranju pa je teh delavcev zelo malo, ampak iščejo pravne nasvete večina tisti, ki so zaposleni v družbenih podjetjih.

Posveta v Novi Gorici so se udeležili tudi predstavniki sindikatov iz Poljske. Na tem posvetu je občinski sindikal-

Ljudje in dogodki

Kennedyjevo rundo imenujejo zakon ameriškega kongresa o razširitvi trgovine. Tri leta se delegacije držav že pogajajo o praktičnem izkoriščanju zakona. Kolikor se države do 30. junija ne bi sporazumele, bodo Amerikanci avtomatično umaknili svoj predlog.

Po prvotnem predlogu naj bi se sporazumeli o poprečno polovičnem zniž-

rešljive težave, ki preraščajo v politično vprašanje.

Glavna nasprotnika v pogajanjih sta ZDA in EGS (evropska gospodarska skupnost).

V EGS velja za kmetijski uvoz posebni sistem prelevmanov, po katerem mora plačati vsak uvoznik za proizvod poleg carine še posebno takso, in sicer v poprečni višini cene, ki velja za ta proizvod v

Kennedyjeva runda

žanju carin v medsebojni trgovini. To bi bilo volikanskega pomena za vse države in še posebno za države v razvoju, saj bi jim bil na ta način omogočen izvoz v ZDA. Ob pogajanjih o približno 30.000 carinskih pozicijah pa so nastale na prvi pogled ne-

EGS. Praktično pomeni to zaprtost, zaščito notranjega kmetijskega trga. ZDA bi želele izvažati predvsem kmetijske pridelke, vendar bi bili ti pridelki s prelevmani predragi za države EGS.

Podobno zaščito proizvodov, vendar industrijskih,

imajo tudi v ZDA. Po ASP (ameriška prodajna cena) zaščitnem sistemu za industrijske pridelke, je treba plačati poleg carine posebno takso, tako da znaša cena uvoženih pridelkov toliko kot je grosistična na ameriškem trgu. S tem se zopet ne strinja EGS, ki bi želela izvažati v ZDA predvsem proizvode kmetijske industrije, stroje, elektrotehniško opremo, tekstil, pohištvo. V največji meri pa ta sistem zavira uvoz proizvodov kemične industrije v ZDA.

Tako se je Kennedyjeva runda ustavila ob vprašanju žito : kemikalije.

Pogajanja v Ženevi so se približala najvišji točki. Opazovalci pričakujejo, da se bo v teh dneh odločila usoda pogajanj. Delegati posameznih držav mrzlično hite s prepričanji, posvetovanji. Ameriška delegacija je že napovedala, da bo zapustila Ženevo.

Čeprav se kot kaže od-

loča o usodi pogajanj med ZDA in EGS pa so za izid močno zainteresirane tudi ostale države. Kaj bi pomenila sprostitev trgovske izmenjave, nam lahko pove največ primer samih ZDA.

Medtem ko je bila Evropa v svoji zgodovini razcepljena na majhne države, ki so se skrbno zapirale v svoje meje, so se ameriške države povezale in lahko trdimo, da so ZDA dosegle takšno stopnjo razvoja predvsem zaradi izredno močne trgovine, ki so jo razvile. Prav trgovina je tisto, kar je pripeljalo ZDA v vlogo svetovne sile, ki jo imajo danes.

Kennedyjeva runda torej pomeni možnost hitrejšega razvoja in s tem tudi dviga standarda v državah v razvoju. Prav zaradi tega smo tudi mi močno zainteresirani za pogajanja in nastopajo v Ženevi močna gospodarska organizacija.

P. Colnar

V mednarodnem turističnem letu

V Kranju rože na oknih

Če je Gorenjska res turistična pokrajina, jo je treba tudi turistično urediti — Poziv vsem Kranjčanom, ki pa naj bi se ne omejil le na Kranj

V večini držav si letos, ko je mednarodno turistično leto, prizadevajo, da bi čimlepše uredili mesta in druge kraje. V Zahodni Nemčiji bodo v dva tisoč mestih okrasili okna z rožami. Za podobno akcijo, katere pobudnik je bil zavod za spomeniško varstvo, pa so se letos odločili tudi v Kranju. Tako bodo skušali v starem delu mesta (Maistrov trg, Prešernova ulica, Titov trg) urediti čimveč cvetličnih zaboječkov pod okni v prvih nadstropjih. Organizator te otepševalne akcije je hortikulturno društvo v Kranju.

Za sedaj se je za takšno okrasitev stavb že odločilo podjetje za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo, ki bo najprej obnovilo vsa pročelja stavb, s katerimi gospodarji, nato pa bo pod

Iz slovenskih zamejskih časopisov

SLOVENSKI VESTNIK

Pred kratkim so v podjetju Simmering Graz Panker AG v Grazu jugoslovanskim železnicam izročili prvo električno lokomotivo od naročenih 95. Čez leto jih bo podjetje za potrebe jugoslovanskih železnic izdelalo nadaljnjih 20, od prihodnjega leta naprej pa vsak teden eno.

Zveza koroških partizanov je priredila v ponedeljek, 15. maja, izlet za svoje člane na Veliko planino v Kamniških Alpah. Tu so se srečali s tovariši iz Kranja, Ljubljane, Kamnika in drugih krajev Slovenije.

NAS TEDNIK

8. maja je praznoval svoj 65-letni jubilej dr. Jožko Tischler, ki že deset let uspešno vodi slovensko gimnazijo v Celovcu. Njegovo ime bo v zgodovini ostalo neolčljivo povezano z usodo koroških Slovencev.

V torek, 9. maja, ob 19.30 je gostovala v okviru kulturne izmenjave v Celovcu ljubljanska opera. Uprizorili so opero Soročinski sejem

A. Z.

okna namestilo še zaboječke z rožami. Prav tako so se za okrasitev odločila tudi podjetja Kokra, Elita, Central, Merkur, Frizerski salon, Gorenjska oblačilnica ter Gorenjski muzej, Zavod za spomeniško varstvo in Prešernov muzej. Vsi zaboječki bodo leseni, enake velikosti in umazano bele barve. Hortikulturno društvo si trenutno prizadeva, da bi se vključili v akcijo tudi privatni lastniki stavb.

Takšen zaboječek z že zasajenimi rožami stane približno sedem tisoč starih dinarjev. V ta znesek so vrabunani tudi podstavki in pritriltevi zaboječka. Tako lastnikom stavb in drugim interesentom ni treba narediti nič drugega, kot naročiti zaboječke pri hortikulturnem društvu. Vse ostalo namreč potem organizira društvo. V zaboječke bodo zasadili vseče pelargonije in petunije, prihodnje leto pa bodo morda na tista okna, ki gledajo na vzhodno stran, zasadili tudi gorenjski nagelj.

Ključ temu, da so se do sedaj za takšno okrasitev starega dela mesta odločila le nekatera podjetja, kaže, da je led prebit. Tako homo na nekaterih oknih konec maja že videli prve rože. Lepo pa bi bilo, da bi se za to odločili tudi drugi.

A. Zalar

Stari veterani o svojih problemih

10. maja so imeli prstovoljci, borci za severne meje 1918/19 na Jesenicah svoj občni zbor. Dvorano doma upokojencev so napolnili stari borci z Jesenic in okolice, pa tudi z Gornjesavske doline.

Dosedanji predsednik te organizacije je v svojem poročilu poudaril, da se delo njihove organizacije oz. borbe za naše severne meje v letih 1918/19 nekoliko podcenjuje, da se tem borecem ne priznava statusa borca ter da naši mladi rodovi premalo poznajo in cenijo boje za severno mejo pred skoraj 50 leti.

Veliko je bilo na občnem zboru negotovanja o pokojninskem zakonu iz leta 1965, ki borcem za severne meje ni priznal določenega razreda in jih izenačil s pripadniki storo avstrijske vojske. Cutijop se prizadeti, ker so vsi staroupokojenci in imajo zato nizke pokojnine.

Za 50-letnico borbe za severne meje pripravlja republiški odbor brošuro, ki bo prikazala vsaj del dokumentarnega gradiva o bojih, ki so se vodili v letu 1918/19 vzdolž vse sedanje severne meje.

— srš

Obrambni zid spet odneslo

Kmalu spomladi so delavci SGP Gradis začeli z deli za zavarovanje obrežja Save Dolinke pod Mežakljo. Ker pa je aprila zaradi nenadnega talenja snega, voda hitro narasla, je na novo narejeni obrambni zid spet odnesla.

KOLIŠČARJI PA NISO
LOVILI SAMO NA JEZERU.
GOZDOVI OB BREGU SO
BILI POLNI DIVJAČINE.
VEČJI ULOV SO SPRAVILI
V KOLIŠČE, MARSIKATERI
MLAD VEFER PA JE
KONČAL KAR TAM, KJER JE
BIL UJET.

330

VSA DIVJAČINA PA SE NI
PUSTILA ZLAHKA UJETI IN
JE VČASIH BILO TREBA
PREČEZ POGUMA DA JE
ZVER ORLEŽALA.

331

PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA • P

Prva pomoč po novem

Tolčete nekoga, ki se mu je zaleto po hrbtu? Ali daste jod na rano? Vrežete pri kačjem piku rano navzkriž? Namažete opekline z mazilom? Če uporabljate našete primere, ste glede prve pomoči malo zaostali. V zadnjih letih je namreč marsikatera stara metoda precej spremenjena. Ali pa jo je nadomestila nova. Našteli bomo nekaj takšnih primerov in opisali postopke, ki jih priporočajo danes.

Zastarelo: Rano, ki jo je povzročila strupena kača, prerežemo in z usti izsesamo strup.

Danes: Če lahko bolnika v eni uri prenesemo v bolnišnico, je navzkrižni rez nepotreben. Kačji strup se širi namreč zelo počasi po telesu in je navadno, še zmeraj toliko časa, da poiščemo zdravnika, ki bo dal protistrup. Pet centimetrov nad ugrizom povežemo s prevezo, vendar ne tako močno, da prekineemo krvni obtok. Preveza mora biti toliko zategnjena, da lahko vtkanemo med roko in prevezo prst. Bolnik naj miruje, zakaj le tako se bo strup počasi širil po telesu. Le če je zdravniška pomoč predač in se na rani ne kažejo znaki zastrupitve (oteklina, rdečica, bolečina), prerežemo kožo in izsesamo strup. Seveda ne smemo imeti na ustnicah in v ustih rane. Ne prenačimo se vedno glede

kačjega pika, zakaj večina kač je nestrupenih.

Zastarelo: Če se komu zaleto, ga udarjamo po hrbtu, da spravimo tujek, ki je zašel v »napačno grlo« na dan.

Danes: Tujek, ki povzroči kašelj, je navadno v grlu, in sicer na začetku sapnika. Mišice grla se krčijo in poskušajo tujek odstraniti. Počkajmo, da se mišice sprostijo in tujek bomo izkašljali. Če tolečemo nekoga po hrbtu, bo lovil sapo in z nenadnim vdihom lahko zalde tujek v sapnik in prizadeti se lahko zadušil. Najboljša prva pomoč je v tem primeru vzdržnost. Le če je nevarnost, da se bo zadušil, ga udarjamo po hrbtu.

Zastarelo: Na opekline damo olje, mazilo ali celo moko.

Danes: Ničesar, pa naj bo opekline še tako velika. Kar koli damo, bo moral zdravnik odstraniti. Zaradi tega je zdravljenje lahko daljše in boleča. Izvedenci priporočajo kot prvo pomoč pri lažjih opeklinah le eno: mrzlo vodo. Omili bolečine in pospešuje celo zdravljenje. Opečeno mesto potopimo v mrzlo vodo, če pa to ni mogoče damo na rano mrzle obkladke dokler bolečina ne mine. To priporočajo seveda le, če je opečeno manj kot 10 odstotkov kože. Pri večjih opeklinah ne zapravljajmo časa, ampak spravimo bolnika čimprej v bolnišnico.

Skoraj polovica ljudi je lačna

Na svetu umre zaradi lakote vsak dan po sto tisoč ljudi. Ta podatek so pred dnevi objavili v Santiagu de Chile na zborovanju strokovnjakov za probleme razvoja družine z vsega sveta. Po statistiki ima le 28 odstotkov svetovnega prebivalstva na razpolago 2700 kalorij na dan, 12 odstotkov od 2200 do 2700 kalorij in 60 odstotkov manj kot

Pes mu je rešil življenje

28-letni uslužbenec Franz Kunz je slep že od 14. leta. Šest let že nadomešča njegovo očjo volčjak, ki ga zanesljivo vodi skozi gosti cestni promet. Pred kratkim mu je pes rešil življenje. »Za nekim ovinkom sem hotel prečkati cesto in že sem stal na cesti. Nobenega avtomobila nisem slišal in sem ukazal psu, naj me pelje čez cesto. Pes se ni premaknil. V tistem trenutku je mimo mene zdrvel avto. Samo en korak bi se naredil in avto bi me povozil.« je pripovedoval Franz. Od tega dne zvesti pes ni le njegov spremljevalec, ampak tudi najboljši prijatelj.

Policija ubila 65 beračev

Policija v Rio de Janeiru je v preteklih treh mesecih pobila 65 beračev in jih pometal v reko Guardo. Zasljujejo štiri polieaje, ki so obtoženi, da so ustrelili ali pobili 14 beračev. Umore so priznali.

2200 kalorij na dan. Lakota še posebej prizadene otroke. Skoraj polovica predšolskih otrok na svetu je nedohranjenih. Umrljivost otrok je zaradi lakote v nerazvitih državah 60-krat večja kot med gospodarsko močnejšimi narodi.

Brazilec Jesus de Castro pravi: »Če sta na svetu lakota in beda, potem to ni zaradi pretiranega števila prebivalstva, ampak zato, ker je malo tistih, ki proizvajajo in velik tistih, ki morajo jesti.« V Latinski Ameriki bo v naslednjih šestih mesecih umrlo okrog milijon Indijancev, ker ne bodo imeli kaj jesti. Od žetve bodo spravili v silose od 80 milijonov ton žitaric le 12 milijonov ton. Preostalo je za podgane in miši. Eno od žarišč lakote na svetu je brazilski severovzhod s področjem Amazonke vred. Primerjava: tu je obdelovalna zemlja najbogatejša na svetu in je 9-krat več kot na Japonskem. Brazilski severovzhod ne more prehraniti 23 milijonov prebivalcev, medtem ko živijo na Japonskem 100 milijonov ljudi.

Tako več ne gre! — užajeno pravi žena svojemu možu. — Brž ko odpreš usta, govoriš o »tvojem« avtu, »tvojem« pohištvu, »tvoji« hiši, »tvojih« otrocih... Ali ti je res tako težko reči »naše«? Ne bi izgubil jezika! Toda, saj me sploh ne poslušáš... Kaj pa sploh iščeš?

— »Naše« hiše, draga, »naše« hlače...

Miha Klinar: Mesta, ceste

Domo III. DEL

»Grozili so z vojno. In ta beseda uren oblak,« pripoveduje Stivčeva, ji vojna iztrgala moža, mož pa jo bi jo cesar po njegovem mnenju naslednika in nadvojvodinje, če bi človek rad odrl od sebe misli, nesreča je prišla. Zbirala se je k neurja tisto noč pred začetkom...

Stefi se ne spominja, ker neurozi in Marija se spominjajo nevedna primorski in kranjski strani...

»Kakšna viharna noč,« se spominja »Da,« pravi Stivčeva. Nikoli je oblake med hribe in jih ožemal, skozenjo kakor ognjene kače. Del je Potok, ki se izliva v Sočo nedaleč bregove. Nastajali so novi hudobniki nikoli bilo. Drevje je bilo nemočeno, bile trave močnejše. Kljubovale so V gozdu za našo hišo je vihar Ležala so in človeka se je lotevala še večja groza me je obšla, ko mi je sadovnjak pod hišo, kjer so ležala češnjava drevesa,« pripoveduje Stivčeva in brezoblačno in z umitimi bregovi. Travniki je razrit od vod, ki so bele lise kakor obžirna rebra razpili koli si pogledal, samo uničenje. Kljubovale viharju, so bile okleščene...

V očeh Stivčeve sije groza, kaleti.

»A to še ni bilo najhuje. Mož z novega travnika. Glas se mu bolečina, ko je pripovedoval, da Travniki je razrit od vod, ki so bele lise kakor obžirna rebra razpili koli si pogledal, samo uničenje. Kljubovale viharju, so bile okleščene...

inov na mladost (1)

Včasih so imeli v Besnici dosti ovc, ker so lahko pasli po sedanjih gozdovih. Ko so gozdove razdelili, je to počasi uničilo besniške ovce. Spominjam se, da smo pri nas pred letom 1900 še imeli ovce, katere smo vedno doma zaklali. Ko je moj oče zaklal ovco, ji je odril kožo, včasih na meh včasih na kožuh. Razlika je bila v tem, da je pri drenju kože na kožuh prerezal kožo po trebuhu in tako dobil prerezano kožo. Take kože so porabili za kožuhe. Ako so hoteli imeti od ovčje kože meh, potem so ovci odrezali glavo in prednje noge, tam kjer so najbolj drobne; nato so odrili oziroma potegnili iz ovčje kože, tako da je ostala cela. Kože so nosili v strojenje v Kranj ali Tržič. Pri kožah za kožuhe je volna ostala na koži, medtem ko je bila koža za meh gladka na obe strani. Nato so odprtine pri vratu in okoli prednjih nogah zašili in tako so nastale zelo praktične usnjene vreče, katerim so rekli meh. Take mehove so v starih časih porabili tudi za prenos tekočin. V Sien-

kiewiczem romanu lahko berete, kako je pan Zagloba s svojimi prijatelji pil vino iz meha.

Še en dogodek v zvezi z ovcami mi je ostal v spominu. Jaz, sosedova Micka in Jakec smo pasli ovce. Jakec je imel 4 leta, a midva z Micko po 8 let. V glavo nam je padla imenitna misel, da ovce zapremo in da vozimo z njimi. Imeli smo leseno trugo (truga je otroški lesen voziček na dveh nizkih kolesih z dolgim držajem). Jakec se je vsedel v trugo. Z Micko sva poiskala neko špago in z njo privezala ovce na leseni držaj truge. Jaz sem nekaj popravil okoli Jakecovega sedeža, medtem pa so ovce zletele iz Mickinih rok in zbežale po dosti strmem vrtu. Vsa sreča je bila, da se je truga kmalu prevrnila in je Jakec zletel po travi. Takoj nato so ovce s trugo zadete neko drevo, da je odletelo eno kolo, truga se je razbila, ovce so potrgale vrvi in se osvobodile. Vsega preplašenega Jakca je mama hitro potolažila s koščkom sladkorja in bila vesela, da se mu ni nič zgodilo. Midva z Micko pa sva bila oba tepena.

Iz mojih mladih let se tudi spominjam, kako smo mongali perilo. Beseda mongali in manganje bo znana samo starejšim ljudem. Mongali pomeni likati perilo na starodavni način brez likalnika. Pri vsaki kmečki hiši imajo lepo belo javorovo ali jesenovo veliko mizo. Okoli mize so pri zidu klopi, na zunanji strani pa stojita dva dolga stola po navadi iz istelesa, kakor je miza. Na enem takem stolu oziroma klopi lahko sedijo tri osebe. Kadar je gospodinja mongala perilo, je odmaknila mizo, tako da je njej nasproti lahko stala žena ali oseba, katera ji je pomagala.

Prinesli so veliki valjar, ki se uporablja za valjanje rezancev. Perilo npr. rjuho so lepo zložili v približni dolžini valjarja. Začeli so perilo navijati na valjar, na katerega so položili obrnjen dolg stol. Na eni strani je pritiskala gospodinja na stol, na drugi strani žena, ki ji je pomagala. Na sredino stola so posadili že malo večjega otroka, da je bolje pritiskalo in tako vozila gori in doli po mizi in valjala perilo, da se je že dosti dobro izlikalo. Jaz sem se še čisto mali tako vo-

zil po stolu. Pri vseh naših sosedih so takrat še mongali perilo.

To je prenehalo, ko so se pojavili prvi likalniki, pri katerih so železa greti v žerjavici in jih nato dali v likalnik, ki je bil votel. Kmalu za njimi so prišli v modo likalniki na oglje, ki so bili na eni strani bolj praktični, na drugi pa spet ne, ker je lahko izpadel pepel ali kakšna iskra in zamazala perilo. Danes v času električnih likalnikov tega več ni.

Ko sem imel 8 let, sem nekega dne obiskal teto in sestro v Stražišču. Naš sosed Oretovčev oče — je s konjem peljal drva v Stražišče. To priliko so naši porabili in mene poslali z njim. Mene so na tej vožnji zelo zanimali dolgi hlevi na Gaštej, ki so stali na cesti proti Stražišču v dolžini okoli 100 metrov. O tem sem začel spraševati Oretovčevega očeta, ki je imel takrat okoli 65 let. Začel mi je pripovedovati o živahnem življenju po cestah v starih časih. On je to življenje poznal še iz časa, ko niti v Ljubljani še ni bilo železnice. Pripovedoval mi je o furmanih, o pri-
pregah po Gaštejškem in Je-

lenovem klanecu, o bogarjih (kolarjih) in kovačih, ki so popravljali vozove in podkovali konje. Kovači so bili na Gaštej, pred mostom v dna Jelenovega klanca in tudi na vrhu klanca. Iz teh časov imamo dosti starih furmanskih narodnih pesmi npr.:

Prifurali so furmani
en sodček sladkega vinca,
pod klanček so prifurali
opešala j' živinca.

Pripregli so konjičke tri itd.

(Nadaljevanje prihodnjič)

France Kozjek

razcestja ● Miha Klinar: Mesta, ceste in razcestja ● Miha Klinar: Mesta, ceste in razcestja ● Miha Klinar: Mesta,

vina

28

egla na nas kakor hudo-
takratni bojazni, da bi
žal, da vojne ne bo, saj
kaj po uboju prestolo-
njil. »Je že tako, da bi
več, ki mu grozi. Toda
urje. Se še spominjate

rstu ni bilo. Toda mati,
se je tisto noč razdivjala

pozabila. Vihar je gnetel
trgali temo in švigali
bej z neba kakor slapovi.
ihove domačije, je trgal
rili struge, kjer jih ni
trave. »Pravzaprav so
drevje pa se je lomilo.
zemlje mnoga drevesa.
ko jih je pogledal. Toda
z nemo kretnjo pokazal
ane najlepše jablane in
jutru, ki je bilo vedro
nebam strmelo na razde-
nad tem drevjem zajokal
najdražjih.«

sijala tisto jutro pred

čelo, ko se je vrnil
al v grlo, davila ga je
ta uničila njegovo delo.
čezanj s pobočja, kazal
velikanske živali. Kamor-
hruške, jablane, ki so
bori viharniki visoko

v gorah. Le tu in tam je visel še kak sadež in vzbujal začudenje, kako je mogel kljubovati peklenski ujmi.«

Stivčeva za trenutek umolkne in s stisnjenimi ustnicami in za trenutek negibnimi, kakor osteklenelimi očmi strmi v minulost. Pravzaprav je za hip videti vsa kakor okamenela, potem pa se ji zopet zganejo ustnice.

»Toda žalost se ni mogla do kraja razboleti, ker jo je ubila nova, še hujša žalost,« reče in pripoveduje o črno-zlatih lepakih, ki so naznanjali mobilizacijo in začetek vojne. Tudi njen mož je bil med vpoklicanci. Brat in drugi so ga prišli iskat naj bi pred odhodom šel pit z drugimi, on pa je raje preživel čas pred odhodom pri njej in otroku, ki še ni mogel razumeti, kaj se je zgodilo. Tolažil jo je, da vojna ne more dolgo trajati. Srbija, naj je zavednim Slovincem (in njen mož je bil vselej zaveden Slovinc!) še tako pri srcu, ne bo mogla kljubovati velikemu, kakršen je Avstro-Ogrska. David proti Goljatu je zmagal samo v Svetem pismu. To pa je bilo že davno. Srbija je oslABLJENA in utrujena od balkanskih vojn.« Tako mi je govoril in ponavljal, kar je slišal od drugih, češ: vojne bo prej kakor v mesecu, največ v dveh koncih. Potem se bo vrnil, mi je govoril. Vrgel se bo zopet na delo in z delom popravil škodo, ki jo je napravilo neurje.«

»Res, nihče ni vedel, da bo vojna tako dolgo trajala in ji še sedaj ni videti konca,« pravi zamišljeno mati.

»Najbrž je še ne bo, če ji vojaki sami ne bodo napravili konca,« pravi Stefi.

»A kako?«

»Z uporom!« pravi Stefi.

»Saj so se uprli mornarji, pa...«

»Da, a ostali so sami. Morali bi storiti tako kakor v Rusiji.«

»Tam so brezbožniki,« se ob Štefankinih besedah pokržiata mati in Marija.

Stefi bi ju najraje vprašala, če jima je to povedal župnik, a noče načenjati brezplodnega pogovora, ki bi se prav gotovo spremenil v še bolj brezplodno prerakanje z Marijo in materjo, pa tudi Stivčeva še ni povedala vsega in pripoveduje, kakor da bi hotela izpovedati vse, kar je v teh letih doživela.

»Jeseni bomo doma, je govoril mož.«

»Tako so mislili vsi. Tudi Andrej,« pravi Rozi.

»Tudi Anton in Jakob. A za Antona vsaj vemo, da je živ v Judenburgu. A kaj je z Jakobom? Z Jakobom?« se v meterinih očeh nabirajo solze. »V Rusiji je. Vrnil se bo,« pravi Stefi.

»Saj bi se že moral. Rusi že vračajo ujetnike. A Jakoba še vedno ni.«

»Najbrž je toliko pameten, da se pred koncem vojne ne bo vrnil,« pravi Stefi.

»Daj, Bog! Daj, Bog!« vzdihne mati in sklene roke kakor pri molitvi.

Potem pa povzame besedo zopet Stivčeva, ki svoje izpovedi na more obdržati zase, kakor je ne more nihče, kadar se v njej odpre tok tistih doživetij, ki so ga v življenju najbolj pretresla in ki so pravzaprav njegovo pravo življenje, naj se tega zaveda ali ne.

In Stivčeva pripoveduje o prvi vojni jeseni, ki se je brez upa na mir spremenila v mrzlo in samotno zimo, polno trepetu in strahu za moža, ki je preživel zimo v ledenem, a obenem ognjenem peklu ruske fronte. Potem je prišel Zekov drugi rojstni dan in takrat si je želela, da bi prišel mož vsaj na dopust, kakor so prihajali drugi, ki so imeli srečo, da so bili ranjeni in imeli pravo do bolniškega dopusta.

»Vso pomlad so prihajali,« pravi in z vzdihom pove, da si je takrat želela, da bi bil mož ravno prav ranjen, da bi postal za vojsko invalid, za delo pa bi bil še vedno zdrav in sposoben, tako kakor so nekateri že bili. »Na primer Marjutkin mož, ki se je v začetku maja, da, točno pred tremi leti, vrnil domov s trdim koleonom, ki mu ga je prebila krogla...«

Ti stavki Stivčeve spomnijo Stefi na Bronhildo in njenega Ludvika in še mnoge druge žene na Bavarskem, ki so gojile podobne želje kakor Stivčeva.

»Zavidala sem Marjutki in njenemu možu za veliko srečo. Zanj in zanjo je vojna končana. Vrnil se je živ v najlepšem mesecu v letu. In ko sem videla tudi druge, kako vodijo žene na sprehoče ob Soči ali v gozdove kakor v fantovskih časih, sem jim za srečo zavidala. Srečni, srečni, sem jih blagovolala in si želela, da bi bila z možem na njihovem mestu. Bil je vendar maj! In zavidala sem jim za maj in ljubezen, ki so jo lahko uživali. Nisem vedela, da bom že čez nekaj dni občutila to zavist kakor težo velikega greha, ki sem jim ga storila.«

»Greha?« jo Stefi začudeno pogleda.

»Da, greha!« pravi Stivčeva, saj tedaj, ko je zavidala drugim srečo, ni slutila, da je srečnica zavidala nesrečnim.

»Nesrečnim?« je Stefi ne razume.

»Da, nesrečnim! Nisem slutila, kakšna nesreča prihaja nad našo vas.«

In Stivčeva že pripoveduje o italijanski vojni napovedi, ki jih je za binkošti pred tremi leti iznenadila kot strela z jasnega, in o nemotenem italijanskem prodiranju čez mejo iz Benečije proti Kobaridu. Cesarske vojske ni bilo in zaman so jo čakali, da bi se postavila italijanski vojski po robu in jo pregnala nazaj v Benečijo ali pa še dalj, saj je Benečija naposled slovenska dožela in del nekdanjega cesarstva.

»Morda se spominjate tistih temnordečih znamkic, na katerih se je belil zemljevid celotnega slovenskega ozemlja in na katerih je pisalo zgoraj OBMEJNIM BRATOM, a spodaj V POMOC, v ogljih pa številka 2, cena v kronah.«

Julijin rod

Po očetovi strani je bila Julija Primčeva pravzaprav Gorenjka. Njen praded Gašper Primc se je rodil leta 1710 v Ovišah pri Podnartu. Starši njegovi, Luka in Magdalena Primc so bili še pravega kmečkega rodu. Vendar pa je mladi njun sin Gašper že zgodaj zapustil očetni dom in se posvetil trgovini. V Trzinu se je, komaj 24 let star, 17. februarja 1734 poročil z Mico Joštovo, trgovčevno hčerjo. Po smrti njenega očeta Primoža, je Gašper Primc kar sam prevzel tasto-vo trgovino.

TRZIŠKI DED

Vse mu je šlo po sreči: v zakonu se mu je rodilo kar šest otrok, s kupčevanjem pa si je Gašper Primc kaj kmalu napravil lepo premoženje. Vse kaže, da je bilo vsega dosti, le zdravja ni bilo pri hiši: troje Gašperjevih otrok je umrlo že v zorni mladosti in tudi sam je moral zgodaj in tudi sam je moral zgodaj umreti, star komaj 42 let. Žena njegova je bila dosti bolj trdnega zdravja: kot vdova je živela še 41 let.

Hiša na Glavnem trgu v Trzinu, včasih št. 29, sedaj Trg svobode št. 21, nekdanja last Primčevih in hkrati tudi rojstni (21. junij 1740) dom Julijinega deda Janeza Krstnika Primca, velja še dandanašnji za lepo poslopje sredi zanimivega mesteca med gorami.

Podjetni Julijin ded pa ni hotel ostati v majhnem Trzinu, mikala ga je kupčija v veliki Ljubljani. Šlo mu je po sreči in že l. 1769 si je kot uspešen trgovec pridobil ljubljanske meščanske pravice. Še istega leta se je Janez Krstnik Primc poročil z ljubljanko Terezijo Fajdigovo. Iz tega zakona se je Primcu rodilo troje hčera (leta 1770 Ana Jožefa, leta 1772 Marija Ana, l. 1773 Marija Lucija) in dvoje sinov: l. 1776 Janez, ki pa je že tri leta kasneje umrl in 25. decembra l. 1781 zadnji otrok in poznejši dedič trgovine Anton.

Naglo obogateli Janez Krstnik Primc je vse tri svoje hčere srečno poročil s sinovi uglednih ljubljanskih trgovcev. Očistil jim je lepe dote. Nasploh kaže, da se je nekdanji tržiški trgovski pomočnik kaj naglo povzpela med ljubljanske patricije. — Po smrti svojega očeta Janeza Krstnika l. 1802, je prevzel njegovo trgovino sin-edinec Anton Primc. Četudi je bil komaj 21-letni mladenič telesno šibek in rahlega zdravja, je bil pa po drugi plati delaven, podjetjen in izjemno sposoben za trgovanje.

KRATEK ZAKON

Ko mu je bilo 26 let, se je Anton Primc oženil z 20-letno

Julijano Hartl, hčerjo uglednega ljubljanskega trgovca, ki je bila po svoji materi roj. Wayersperg celo plemenitega rodu. Poroka je bila dne 23. junija 1807 v ljubljanski stolnici.

Stanovala pa mlada zakonca nista v domači hiši v današnji Wolfovi ulici št. 6, pač pa v hiši svojega svaka Alborgettija v Sritarjevi ulici št. 1. Tu sta se jima rodila oba otroka dne 7. februarja 1813 sin Janez Krstnik in dne 30. maja 1816 hčerka Julija — Prešernova Lavra.

Njunega očeta Antona Primca pa je že dne 1. avgusta 1816 pobrala jetika, starega komaj 35 let! Dne 2. novembra 1822 je umrl še njegov edini sin. Tako sta ostali vdova Julijana in hčerka Julija edini lastnici razmeroma precejšnjega premoženja.

Bržčas je bilo to bogastvo oni mlk, ki je starega Antona pl. Scheuchenstuela vzpodbudil, da je na svoji smrtni postelji izprosil od vdove Julijane roko njone hčerke-edinke za svojega sina Jožefa. Poroka je bila dne 23. maja 1839. Obrede je opravil v svoji kapeli sam škof Wolf.

Jožef Anzeim pl. Scheuchenstuel (rojen 2. 4. 1808) se je po končanih pravnih študijah posvetil sodniški službi. Celih 11 let je bil avskultant in šele l. 1843 je postal protokolist, l. 1845 sedni svetnik, l. 1850 pa je bil imenovan za predsednika okrožnega sodišča v Novem mestu.

OTROCI, VNUKI

V zakonu se je Juliji in Jožefu pl. Scheuchenstuelu rodilo pet otrok, štiri hčere in sin. Vsi so bili rojeni v Ljubljani, še pred preselitvijo družine v Novo mesto.

Najstarejša hčerka Julija, roj. 9. maja 1840, se je še za časa maternega življenja zaročila z baronom Viljemom Rechbachom, deželnosodnim svetnikom. Poroka je bila dne 24. januarja 1859 v Smihelu pri Novem mestu; potem pa sta se mlada zakonca naselila v Ljubljani. Imela sta kaj rodoviten zakon; kar po vrsti se jima je rodilo pet hčera, potem pa še dva sinova.

Baronica Julija Rechbachova, ki je bila od vseh hčera po zunanosti materi najbolj podobna, je umrla v Ljubljani 13. januarja 1897. Sprva je bila pokopana na starem ljubljanskem pokopališču pri Sv. Krištofu. Ko pa je 22. novembra 1906 umrl še njen soprog, so jo prenesli v rodbinsko grobnico k sv. Križu na današnje Zale. Ob vzhodnem zidu, desno od grobnice prešernoslovca Frana Levca, spi svoj večni sen prvi Julijin otrok. Očitno še kdo živi v Ljubljani, ki

skrbi za sveže cvetje na grobu. Prejšnji teden, ko sem našel to doslej še ne registrirano počivališče prve Julijine hčere na ljubljanskih Zalah, so tamkaj cvele prelepe mačehice in spominčice, ob strani pa sta zelenela bršljan in mahonija.

NEZNAN GROB

Grob prve hčere Primčeve Julije je bil doslej zato tako neznan, ker so s pokopi na Zalah pričeli šele sredi l. 1906, prekopi oziroma prenosi s starega pokopališča pa niso registrirani v upravi Zal.

Izmed otrok baronice Juli-

Schwickert je rodila štiri sinove: Gustava, Hermana, Viljema in Franca. Avgusta Rechbach omožena Müller je rodila dva sinova (Eriha in Ottona) in hčer Elizabeto.

To so torej pravnuki Julije Primčeve. Njena prapravnkinja pa je Marjeta, hčerka Gustava Schwickerta. Vsi ti po liniji najstarejše Julijine hčerke.

Druga hčerka Julije Primčeve iz zakona z Jožefom pl. Scheuchenstuelom, je bila Marija Ana. Rodila se je 2. julija 1841 v Ljubljani, poročila pa 30. marca 1834 v Smihelu pri Novem mestu s stot-

vima še v Ljubljani, in sicer 23. januarja 1844. Poročila se je istega dne kot sestra Marija Ana — torej že ne dva polna meseca po materini smrti...

Tudi Marija se je omožila s častnikom sedmega lovskega bataljona, ki je bil takrat stacioniran v Novem mestu. Njen mož, stotnik Gustav Linner, je postal proti koncu kariere podmaršal v Pragi. Po upokojitvi se je preselil v lastno vilo na Zgošči pri Begunjah, kjer je 17. decembra 1916 umrl. Njegova vdova je preživela še celih 13 let; umrla je 26. marca 1929. Oba sta pokopana na begunjskem pokopališču, kjer kaže na njun poslednji dom lep nagrobnik iz črnega marmorja. Otrok nista imela, zato sta posestvo v Zgošči zapustila svoji nečakinji Juliji baronici Rechbach, poročeni Schwickert. Odtlej se je hiše v Zgošči oprijelo ime Schwickertova vila.

Cetira, najmlajša hčerka Primčeve Julije — Jožefa Terezija — rojena 17. septembra 1846, se je poročila 18. 9. 1872 v nemškem Gradcu, kamor se je preselila z očetom. Tudi Jožefa Terezija Scheuchenstuelova se je poročila z oficirjem, artilerijskim nadporočnikom Adolfom Bauerjem. Mož pa je kmalu umrl, že l. 1886. Vdova ga je preživela za celih 43 let! — Iz njunega zakona je Julija Primčeva dobila dve vnukinji, Adolfini in Matildo. Obe sta ostali samski. Vodili sta zasebno deklško šolo »Hut Hans« na Poljanski cesti v Ljubljani od l. 1896 do l. 1918.

Pri njej je živela tudi njuna mati, vdova Terezija Bauer, ki je umrla v visoki starosti 83 let, dne 16. decembra 1929.

EDINI SIN

Kot zadnji, peti otrok, se je Juliji Primčevi rodil dne 28. maja 1850 sin edinec, Jožef Viljem. Torej tik pred preselitvijo Scheuchenstuelovih iz Ljubljane v Novo mesto. Julijin sin je šel po očetovih stopinjah. Posvetil se je študiju prava in postal pozneje podpredsednik graškega deželnega sodišča. Iz njegovega zakona z Justino Neiserjevo ni bilo otrok. Dr. Jožef Viljem vitez Scheuchenstuel je umrl dne 7. decembra 1905, star komaj 55 let. — Julijin sin je v prvih letih svoje sodniške kariere služboval v Mariboru, Celju in v Smarju pri Jelšah. Bil je popolnoma vešč slovensčine; zaradi tega in ker je bil tudi sicer v službi zelo korekten in čuteč, so ga slovenski ljudje v teh krajih radi imeli in ohranili nanj lep spomin.

CR TOMIR ZOREC

OTROCI JULIJE PRIMCEVE

(od leve: Marija Ana, Jožef, Antonija in Terezija Scheuchenstuelovi okoli leta 1864)

je Rechbachove volja s toplo besedo omeniti njenega edinega preživelega sina Viljema (roj. l. 1866), ki je služboval kot okrajni glavar v Novem mestu celih petnajst let, vse do l. 1918. Novomeščani so ohranili vnuku Julije Primčeve prijazen spomin, predvsem zaradi njegovega ljudomilega ravnanja med prvo svetovno vojno. Starost je baron Viljem Rechbach ml. preživljal na Bledu, kjer je imel svojo vilo. Sinov ni imel, pač pa dve hčeri z imeni: Maria Stella in Maria Gratia.

Za potomce dveh vnukinj Julije Primčeve vemo: Julija Rechbach ml. poročena

nikom Ivanom Mammerjem pl. Mammerna. V tem zakonu se je rodil le en otrok, hčerka Ana, ki se je pozneje poročila s polkovnikom Pokornym. Zadnja svoja leta je druga Julijina hčerka preživela na Bledu, umrla je l. 1923. Pokopana pa je na pokopališču v Begunjah; njen mož, ki je bil nazadnje poveljnik posadke v Zadru, je umrl že l. 1893 in bil pokopan v Ljubljani, na starem, danes že opuščnem pokopališču pri svetem Krištofu.

MLAJŠI HČERI

Tretja Julijina hčerka je bila Antonija Marija. Tudi ta se je rodila Scheuchenstuelo-

Po Prešernovih stopinjah

Samomor pred zdravstvenim domom

V ponedeljek zjutraj so našli pred zdravstvenim domom v Radovljici na drevesu obešenega Zorka Hribarja (33 let) iz Radovljice. Ker je Hribar že prej večkrat poizkušal napraviti samomor, vse kaže, da pri njegovem dejanju ni po sredi tuja krivda.

Nepreviden avtomobilist

Na cesti I. reda pri odcepu ceste za Struževo se je v nedeljo ob 18.23 uri zgodila huda prometna nesreča med osebnima avtomobiloma LJ 345-33, ki ga je vozil Milan Frelj (28 let) iz Brezj in LJ 518-01, voznik Ivan Vidmar (28 let) iz Praprotnice pri Hrastniku. Frelj je pri odcepu ceste za Struževo zavijal v desno, za njim vozil Vidmar pa je zaradi neprevidnosti zavozil v njegov avtomobil. Sopotnica v Vidmarjevem avtomobilu je bila laže ranjena, na vozilih pa je škoda za 800.000 starih dinarjev.

Neznan voznik po sredini ceste

V nedeljo ob 14.30 je na Ljubljanski cesti v Kranju v ovinku pod Jelenovim klanecem zadrl v podporni zid pločnika z osebnim avtomobilom DKW Junior Jakob Arh (26 let) iz Bitenji pri Bohinjski Bistrici. Arh se je moral umakniti v skrajno desno neznanemu vozniku, ki je pripeljal po sredini ceste.

Drobne novice

● V noči od sobote na nedeljo je neznan storilec vloril v bife v Vintgarju. Odnesel je za 6.000 starih dinarjev raznih spominkov.

● Jožetu Umniku so v nedeljo zvečer ukradli iz parkirnega prostora pri kinu Štoržič motorno kolo NSU Prima, vredno 270.000 dinarjev.

● Isto noč je bil ukraden tudi moped Antonu Kepicu, ki je imel parkiranega na dvorišču hotela Jelen. Vreden je bil 200 tisoč starih dinarjev.

● V ponedeljek je avstrijskemu državljanu neznan sopotnica, ki se je z njim peljala od Preddvora do Kranja ukradla volnen pulover, vreden 15.000 starih dinarjev.

Odločili so se za samoprispevek

Na zboru občanov, ki je bil 5. maja na Blejski Dobravi, je bila zelo razgibana razprava o predvidenem samoprispevku občanov Blejske Dobrave in Lipc. Mnjenja so bila različna, vendar so bili vsi prisotni zedinjeni, da z gradnjo ne smejo več odlašati, ker preti nevarnost okužbe pitne vode. Predlog o samoprispevku so izglasovali z večino glasov in le pet navzočih se je glasovanja vzdražalo.

Samoprispevek se bo pobiral odvisno od finančnih zmogljivosti vsakega posa-

meznika, Upokojenci in zaposleni z nižjimi prejemki naj bi prispevali od 500 do 2500 starih din, obrtniki 10.000, mala obrt 5000, hišni lastniki 5000 in od gospodarskih poslopij določen znesek. Tudi na kmetih zaposleni starejši od 18 let naj bi prispevali svoj delež. Izvolili so komisijo, ki bo nadzorovala zbiranje teh sredstev, da se bodo res namensko uporabljala. Računajo, da bodo v enem letu nabrali iz samoprispevka 1.800.000 starih dinarjev. — srš

Zaščitili bodo gorsko cvetje

Mladinski odsek in postaja za gorsko stražo in varstvo narave pri Planinskem društvu v Skofji Loki sta te dni začela s pripravami na občni zbor. Na njem bodo največ govorili o letošnjem programu dela in bližnjih akcijah, ki jih bosta tako mladinski odsek kot postaja za varstvo narave in gorsko stražo izvedla v tem letu. Na občni zbor bodo povabili tudi planince sosednjih društev in

druge. Ker pričakujejo velik obisk domačih in tujih turistov, pa tudi planincev, bo društvo še posebej poskrbelo za zaščito gorskega cvetja na Gevejku, Ratitovcu, Staremu vrhu in drugod, Skofjeloški planinci in gorski stražarji pa bodo sodelovali tudi pri vseh ostalih akcijah, ki bodo organizirane na Gorenjskem, predvsem na Golici in v Julijeh. — rč

Radi bi asfaltirano cesto

Prebivalci Zgornjega Brnika že nekaj let moledujejo, da bi jim modernizirali nekaj več kot kilometer dolg odcep ceste iz Zg. Brnika proti letališču. Cesta je namreč tako slaba, da zahteva veliko denarja za redno vzdrževanje, kljub temu pa je le za silo uporabna za lokalni promet. Zato so, da bi bila cesta čimprej asfaltirana, vaščani sami prispevali 2 milijona starih dinarjev, krajev-

na skupnost pa je prav tako namenila milijon in pol dinarjev. Prosili so tudi podjetja, ki več ali manj uporabljajo to cesto, da bi jim pomagala pri zbiranju denarja, saj bodo potrebovali za njeno dokončno ureditev 12 milijonov starih dinarjev. — rč

Pomoč v denarju in obleki

Blaž Razinger iz Plavškega dela Planine pod Golico je bil zelo prizadet, ker mu je pogorela hiša in gospodarsko poslopje. Nesreča je toliko večja, ker ima osem otrok. Zato so se Jeseničani in okoličani odločili, da mu pomagajo. Za pomoč zbirajo denar in obleko v vseh kolektivih, prav tako pa tudi po terenu, kjer zbirajo pomoč inkasanti stanovanjskega podjetja.

Šenčur lepši

Krajevna skupnost v Šenčurju je v minulih dneh poskrbela, da so lepo uredili prometni otok v središču vasi. Pred tem so uredili tudi javno razsvetljavo in nasadili rože ter lepotično grmičevje. Tako je sedaj vas mnogo lepše urejena. — rč

Amatersko gledališče »Tone Čufar« na Jesenicah

ČETRTEK — 18. maja ob 20. uri D. Radovič: KAPITAN PIPLEK za abonama ČETRTEK in IZVEN

Storiti vse, da bo otrok varen v prometu

Pionirji - mladi miličniki

V jeseniški občini so se že začeli pripravljati za najrazličnejše prireditve ob dnevu zaščite otrok v prometu 17. junija

Na jeseniški cesti, zlasti ob prehodih za pešce, so se spet pojavili mladi prometniki — miličniki pionirji, ki pod nadzorstvom starejših kolegov skrbijo za varnost pešcev, zlasti pa otrok na cesti. S tem so se tudi v jeseniški občini pričeli pripravljati na veliko akcijo za večjo prometno varnost. Imeli bodo vrsto najrazličnejših prireditev vse do 17. junija, ko bo dan zaščite otrok v prometu. Na jeseniških šolah so že obnovili dva kroška pionirske prometne službe, podobno so storili tudi v Kranjski gori.

Komisija za varnost in vzgojo v prometu je pripravila tudi seminar za vzgojitelje, predavatelje prometne vzgoje na šolah. Že pred tem pa je 17 učiteljev opravilo tudi vozniške izpite A in B kategorije, za kar sta nosili stroške občinska komisija in AMD Jesenice. — Učenci osnovnih šol pa se pripravljajo na veliko tekmovanje, ki bo obsegalo pisanje nalog s področja prometa, risarske naloge, fotografije in tehnične izdelke. V teku je testiranje učencev osnovnih šol, od tretjega raz-

reda navzgor o znanju prometnih predpisov za voznje s kolesi. Predvidevajo, da bodo izprašali okrog 1400 učencev, ki bodo dobili, ob uspešno opravljenem izpitu, ustrezne legitimacije. 25. maja bo na športnem igrišču na Jesenicah tudi zanimivo kolesarsko tekmovanje, na katero bodo poslale šole po pet svojih najboljših. Tekmovali pa bodo tudi mlajši in gencejci varstveno - vzgojnih ustanov s skiroji.

Osrednja prireditev te obširne akcije bo ob zaključku šolskega leta, 17. junija, ko bodo na svečani akademiji podelili številna priznanja in nagrade prizadevnim vzgojiteljem v prometni vzgoji mladine, učencem osnovnih šol za dobro opravljene naloge, petim voznikom motornih vozil bodo podelili plakete Vzorni voznik itd. Deset let v jeseniški občini dobilo plakete Vzorni voznik že 28 voznikov. Pred akademijo pa bo skozi Jesenice prometna povorka, v kateri bodo sodelovali najboljši učenci vseh šol jeseniške občine.

Vse prireditve bodo potekale pod geslom: »Storiti vse da bo otrok varen v prometu!« J. P.

SMETISKA V SKOFJI LOKI — Posebna komisija skupščine občine Skofja Loka je tudi uradno ugotovila, da je obrežje Sove izredno zanemarjeno, saj se je spremenilo v pravo smetišče. Na sliki: nič bolje ni v neposredni bližini kopališča. Foto: F. Ferdan

SREDA — 17. maja

8.05 Glasbena matineja — 8.55 Pisan svet pravije in zgodbe — 9.10 Revija zabavnih zvokov — 9.45 Glasbena pravljica — 10.15 Komorna glasba Mihaela Glinke — 10.45 Človek in zdravje — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Slovenski zbori iz 19. in 20. stoletja — 12.10 Dvajset minut s pevci zabavnih melodij — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Finale opere Rigoletto — 13.30 Priporočajo

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

vam — 14.05 Melodije za razvedrilo — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Zabavni intermezzo — 15.30 Igra pianistka Hilda Horakova — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Iz naših studiov — 18.45 Naš razgovor — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Veronika Deseniška — opera — 22.10 Za ljubitelje

jazza — 22.50 Literarni nokturno — 23.05 Melodije za lahko noč

CETRTEK — 18. maja

8.05 Glasbena matineja — 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.25 Koroške narodne peje moški zbor iz Sentvida v Podjuni — 9.40 Pet minut za novo pesmico — 10.15 Z našimi pevci v ruskih operah — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Za vsakogar nekaj — 12.10 Domači ansambli — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Schubertove melodije — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Pisan baletni intermezzo — 14.45 Enajsta šola — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Zabavni intermezzo 15.30 Zvočni razgledi — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Turistična oddaja — 18.00 Aktualnosti doma in

po svetu — 18.15 Odlomki iz opere »Carmen« — 18.45 Jezikovni pogovori — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Cetrtek večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer — 21.40 Glasbeni nokturno — 22.10 Glasbena medigra — 22.15 Skupni program JRT — 23.05 Zapešimo z orkestrom Max Greger

PETEK — 19. maja

8.05 Operna matineja — 8.55 Pionirski tednik — 9.25 Petnajst minut z ansamblom Weekend — 9.40 Pojo naši mladinski zbori — 10.15 Pri skladatelju Josipu Slaven-skem — 10.35 Naš podlistek — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Popevke s tekočega traku — 12.10 Na obisku pri japonskih zabavnih ansamblih in orkestrih —

12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Igrajo pihalni orkestri — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 S popevkami po svetu — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.25 Zabavni intermezzo — 15.40 Mladinska oddaja — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Petkov simfonični koncert — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Klasiki zabavne glasbe — 18.50 Kulturni globus — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Lepe melodije — 20.20 Tedenski zunanje politični pregled — 20.30 Slovenska zemlja v pesmi in besedi — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.10 Mojstri sodobne glasbe — 22.50 Literarni nokturno — 23.05 Nočni mozaik jazz

SREDA — 17. maja

9.55 Prenos iz zvezne ljudske skupščine (RTV Beograd) — 11.00 TV v šoli 11.55 Angleščina (RTV Zagreb) — 12.20 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 14.50 TV v šoli, 15.45 Angleščina (RTV Zagreb) — 18.10 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 17.05 Poročila, 17.10 Na deveti otok 17.27 Propagandna medigra, 17.30 Naše prijateljice živijo, 17.55 TV obzornik (RTV Ljubljana) — 18.15 Tisočkrat zakaj — 19.00 Reportaža (RTV Beograd) — 19.30 Sarajevska šola dokumentarnega filma (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik, 20.30 Poročila iz zvezne ljudske skupščine (RTV Beograd) — 21.30 Cik cak, 21.37 Drugi klavirski koncert, 22.05 Zadnja

TELEVIZIJA

poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.55 Včeraj, danes, jutri, 18.15 Spored JRT, 19.30 TV pošta (RTV Zagreb) — 19.54 Lahko noč, otroci (RTV Skopje) — 21.00 Spored italijanske TV — **Ostale oddaje:** 17.05 Poročila (RTV Skopje) — 17.35 Ekspedicija, 21.30 Propagandna oddaja (RTV Zagreb) 21.37 Celovečerni film (RTV Beograd) — 23.00 Informativna oddaja (RTV Zagreb)

CETRTEK — 18. maja

9.40 TV v šoli (RTV Zagreb) — 11.00 Angleščina (RTV Beograd) — 14.50 TV v šoli (RTV Zagreb) — 16.10 TV

v šoli, 17.05 Poročila, 17.10 Tik tak (RTV Ljubljana) — 17.25 Slike sveta (RTV Beograd) — 17.55 TV obzornik (RTV Ljubljana) — 18.15 Reportaža studia Sarajevo, 18.35 Sam z glasbo (RTV Zagreb) — 19.00 Ofelija (RTV Beograd) — 19.40 Cik cak, 19.45 Propagandna oddaja (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik, 20.30 Aktualni razgovori (RTV Beograd) — 21.10 Koncert komornega orkestra makedonske filharmonije (RTV Skopje) — 22.10 TV dnevnik (RTV Beograd) — 22.25 Mednarodni atletski miting Alpe — Adria (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.55 Včeraj,

danes, jutri, 18.15 Spored JRT (RTV Zagreb) — 19.54 Lahko noč, otroci, 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 21.00 Spored italijanske TV — **Ostale oddaje:** 16.10 Angleščina (RTV Beograd) — 17.05 Poročila (RTV Skopje) — 22.10 Včeraj, danes, jutri (RTV Zagreb)

PETEK — 19. maja

9.40 TV v šoli, 10.40 Angleščina (RTV Zagreb) — 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 14.50 TV v šoli (RTV Zagreb) — 15.45 Angleščina (RTV Zagreb) — 16.10 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 17.05

Poročila (RTV Skopje) — 17.55 TV obzornik (RTV Ljubljana) — 18.10 Oddaja za otroke (RTV Skopje) — 18.15 Rezerviran čas, 19.05 Izgubljene fluzije (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 Cik cak, 20.37 Prvi krik — češki film, 21.50 Zadnja poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.55 Včeraj, danes, jutri, 18.15 Serijski film, 19.05 Objektiv 350 (RTV Zagreb) — 19.54 Lahko noč, otroci, 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 21.00 Spored italijanske TV — **Ostale oddaje:** 20.30 Propagandna oddaja, 20.37 Improvizacija v Tivoliu, 21.05 Operna scena 21.25 Informativna oddaja

Kranj »CENTER«

17. maja amer. barv. CS film VRAZJI FANTJE NA LETEČIH SKATLAH ob 17. in 19.30

18. maja amer. barv. CS film VRAZJI FANTJE NA LETEČIH SKATLAH ob 17. in 19.30

19. maja amer. barv. CS film VRAZJI FANTJE NA LETEČIH SKATLAH ob 17. in 19.30

Kranj »STORŽIC«

17. maja amer. barv. CS film KLIC TROBENTE ob 18. in 20. uri

18. maja amer. barv. film DR. JERRYJA CAROBNI NAPOJ ob 18. uri, amer. barv. CS film OPERACIJA STRELA ob 20. uri

19. maja amer. barv. CS film NA MUHI ob 18. uri, amer. barv. CS film OPERACIJA STRELA ob 20. uri

Stražišče »SVOBODA«

17. maja ital. film MOJA SOPROGA ob 19. uri

Jesenice »RADIO«

17. maja ital. barv. film ZAKON PO ITALIJANSKO

18. maja ital. amer. barv. CS film ZLATA PUŠČICA

19. maja amer. barv. film VISOKA DRUŽBA

Jesenice »PLAVŽ«

17. maja amer. ital. barv. CS film ZLATA PUŠČICA

18. maja angl. film MIKAV-NOST ALI KAKO JO PRI-DOBITI

19. maja angl. film MIKAV-NOST ALI KAKO JO PRI-DOBITI

Zirovnica

17. maja amer. barv. film NE POŠILJAJ MI ROZ

Dovje-Mojstrana

18. maja amer. angl. barv. CS film HEROJI TELEMAR-KA

Kranjska gora

18. maja ital. barv. film ZAKON PO ITALIJANSKO

19. maja amer. barv. film NE POŠILJAJ MI ROZ

Kamnik »DOM«

17. maja amer. CS film SREČANJE V PARKU ob 20. uri

18. maja amer. CS film SREČANJE V PARKU ob 17.15 in 20. uri

RTV Ljubljana:

Tekmovanje instrumentalnih ansamblov

V jeseni 1967. bo RTV Ljubljana uvrstila v radijski program vrsto javnih oddaj v obliki tekmovanja instrumentalnih narodno zabavnih in zabavnih ansamblov. Tekmovalne oddaje bodo neposredno prenašali v radijskem programu, prijavi pa se lahko tudi ansambli, ki še niso javno nastopali.

Tekmovanje bo razdeljeno v dve skupini: v prvi se bodo pomerili narodno zabavni ansambli, druga skupina pa bo zajela plesne, jazzovske in beat ansamble. Omenjenim ansamblom se lahko pridružijo pevci in manjše vokalne skupine.

V prijavi naj ansambli navedejo zasedbo in natančen naslov.

Prijave sprejema Glavno uredništvo glasbenega programa — tekmovanje ansamblov — RTV Ljubljana, Ljubljana, Tavčarjeva 17. do 20. maja 1967. Tekmovalne pogoje bomo prijavljenim ansamblom poslali po 20. maju 1967.

Prodaj

Prodaj motorno kolo DKW 200 ccm, Demšar Jože, Rudno 17, Zelezniki 2442

Prodaj 6 oken, novih, 120 krat 80 cm širine. Repnje 40, Vodice 2443

Prodaj fiat 1100 v dobrem stanju, letnik 1956. Butalin Alojz, Novi svet 4, Sk. Loka 2444

Prodaj plemenskega vola, Bašelj 16, Preddvor 2445

Prodaj smrekove late za fiziol. C. talcev 14/a, Skofja Loka 2446

Prodaj stroj za izdelavo plastičnih artiklov — 30 gr. sistem colibri, polavtomatični. Naslov v oglasnem oddelku 2447

Prodaj vprežno kosilnico z žetveno napravo. Debeljak, Dolenja vas 21, nad Skofjo Loko 2448

Prodaj motor NSU maxi 175 ccm in 150 monta opeke, lahko tudi na ček. Pristov, Vrba 34, Zirovnica 2449

Ugodno prodaj stavbeno parcelo na lepem kraju, primerno za vikend, ob jezercu, elektrika in voda. Naslov v oglasnem oddelku 2450

Prodaj zazidljivo parcelo za dvojčka v bližini Kranja. Naslov v oglasnem oddelku 2451

Prodaj košnjo, Podreča 35, Medvode 2452

Prodaj 8 pujskov, 6 tednov starih, Zg. Senica 17 — Medvode 2453

Prodaj plug obračalnik — Sp. Brnik 10, Cerklje 2454

Prodaj moped colibri s prevoženimi 5000 km, Lavtar Janko, Praprotno 3, Selca 2455

Prodaj večjo količino bre-zovih metel. Krmelj Pavel, Sv. Duh 95, Sk. Loka 2456

Prodaj ovco, Kokrica 56, Kranj 2457

Prodaj dobro ohranjeno spalnico z vložki. Galičič, Valjavčeva 4, Kranj 2458

Razpisna komisija pri združenem turističnem, prometnem in gostinskem podjetju Transturist Skofja Loka razpisuje (ponovno razpisuje) prosto delovno mesto direktorja hotelov v Bohinju.

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje:

1. Da ima najmanj srednjo strokovno izobrazbo ekonomske smeri z vsaj 5-letnim stažem na vodilnih delovnih mestih, izkušnjami v gospodarstvu in dobrim poznavanjem turistične dejavnosti ter krajevnih razmer.

Podjetje s stanovanjem ne razpolaga.

Poleg vloge morajo kandidati predložiti overovljen prepis o strokovni izobrazbi, potrdilo o dosedanjih zaposlitvah s kratkim življenjepisom in potrdilo o nekaznovanju.

Rok za prijavo je 15 dni od dneva objave. Kandidati naj pošljejo svoje prijave na razpisno komisijo združenega podjetja Transturist Skofja Loka.

Prodaj kmečko hišico na Gorenjskem z nekaj vrta na razglednem in sončnem kraju. Primerno za vikend. Pomudbe poslati pod »2.000.000« 2459

Prodaj motor puch 250 ccm ali zamenjam za moped. Naslov v oglasnem oddelku 2460

Prodaj avto taunus M-12 s 15.000 km. Naslov v oglasnem oddelku. 2461

Prodaj več 6 tednov starih prašičkov. Zg. Brnik 70, Cerklje 2462

Prodaj moped colibri z odličnim motorjem. Kranj, Likozarjeva 1 2463

Prodaj kobiljo, staro 10 let. Sp. Zaleg 52, Cerklje 2464

Prodaj prašičke, 6 tednov stare. Kristanc Janko, Sr. vas 13, Senčur 2465

Prodaj 2 m² suhih smre-kovih plohov. Strahinj 62, Naklo 2466

Prodaj vprežne grablje. Letence 2, Golnik 2467

Prodaj plug obračalnik »SACH« s kratko desko. Praprotna polica 11, Cerklje 2468

Prodaj dva plemenska vola, 450 — 500 kg teška in plug (vinkel). Sr. vas 50, Senčur 2469

Prodaj 22 m suhih bukovih drva v bližini Kranja. Naslov v oglasnem oddelku 2476

Prodaj mlado kravo po teletu. Trstenik 10, Golnik 2471

Prodaj primo 150 ccm — zamenjam tudi za moped T-12, Juvančič, Podreča 49 Medvode 2357

Ugodno prodaj 250 ccm motor »Panonija«, odlično ohranjen. Freljh Alojz, Suha 100, Sk. Loka 2360

Prodaj raztegljivo posteljo. Na skali 4, Kranj 2394

Fiat — zastava 600 D, december 1960, 46.000 km, dobro ohranjen, prodaj. Ogled popoldan, SK, Loka, Groharjevo naeslje 64 2472

Poceni prodaj dobro ohranjen opel rekord. Kapus Jože, Kamna gorica 9. Podnart 2473

SPACKA prodaj. Gantar, Medvode 100 2474

Poceni prodaj fiat 600, letnik 60. Dam tudi na ček ali gotovina dva obroka. Kranj, Koroška 37 2475

Ugodno prodaj dobro ohranjen zastava 600. Naslov v oglasnem oddelku 2476

Prodaj električni kuhalnik »Elektra« na tri plošče, dve peči kamin in 50-litrski električni lonec. Ogled v popoldanskem času, Kranj, Zanova 32 2477

Prodaj deske in punte za betonske opaže. Marn, Stražiška 3, Kranj 2478

Prodaj žago »štilarico« in motorno »kontra«. Bašelj 17, Preddvor 2479

Kupim

Kupim otroško posteljico, malo rabljeno, Grad 13, Cerklje 2480

SAMOKOLNICO kupim. Pomudbe z opisom in ceno pošljite na ogl. odd. pod »Samokolnica« 2481

Kupim prikolico za moped. Nahtigal, Planina 7, Kranj 2482

Ostalo

Sprejem v Planino Koro-šico 40 goved, imam dobrega in skrbnega pastirja. Interesenti naj se javijo do I. 6. 67. Klemenc, Podljubelj 90 2483

Žensko športno kolo rog, črne barve, novo št. 690059 je bilo pomotoma zamenjano za moško kolo rog črne barve št. 642687 pri Jaku na Primskovem. Oseba ki je poznan, naj pošlje svoj naslov v oglasni oddelk 2484

Naša sem moško zapestno uro. Dobi se v Kovinarju od 2. — 6. ure popol. Kranj 2485

Našel sem žensko kolo. Dobi se Britof 109, Kranj 2486

V službo sprejem tapet-niškega pomočnika, lahko je tudi priučen. Pomudbe poslati na Tapetništvo Jesenice 2487

Zamenjam stanovanje 45 m² v novešem bloku na Zl. polju za večjega. Pomudbe poslati pod »Zamenjava« 2488

Nujno iščem neoprtljeno sobo in kuhinjo v okolici Zl. polja Kranj. Ponudbe poslati pod »Plačljivo takoj vnaprej« dogovor. 2489

Zamenjam opel - rekord, letnik 58 za fičeta. Naslov v oglasnem odd. 2490

Prireditve

GASILSKO DRUSTVO Breg ob Savi priredi v nedeljo 21. maja veliko vrtno veselico s plesom. Igra ansambel »VESELI KRANJČANI« Vsi vljudno vabljeni! V primeru slabega vremena bo preložena na 28 maj. 2491

Prešernovo gledališče v Kranju

CETRTEK — 18. maja ob 16. uri za red DIJASKI I, ob 19.30 za red KOLEKTIVI-CETRTEK Stefan Heym-Hanuš Buerger: VELIKA PUSTOLOVSCINA TOMA SAWYERJA —

gostuje Mladinsko gledališče iz Ljubljane

PETEK — 19. maja ob 16. uri za red DIJASKI II in 19.30 za red KOLEKTIVI-PETEK Stefan Heym-Hanuš Buerger: VELIKA PUSTOLOVSCINA TOMA SAWYERJA gostuje Mladinsko gledališče iz Ljubljane

Upravni odbor tekstilne tovarne

Sukno Zapuže

pošta Begunje

Na podlagi določb statuta podjetja razpisuje delovno mesto

tehničnega vodje

Pogoji za sprejem: a) da ima višjo strokovno izobrazbo in 5 let prakse na vodilnih delovnih mestih volnarske industrije, b) da ima srednjo strokovno izobrazbo in 10 let prakse na odgovornih delovnih mestih v tekstilni volnarski industriji.

Prijave z opisom o dosedanjih zaposlitvah sprejema splošno kadrovska služba podjetja.

Razpis velja 15 dni po objavi.

Sredi cvetoče pomladi nas je za vedno zapustil v 61. letu starosti dobi oče, mož, brat in stric

Jakob Likozar

Pogreb dragega pokojnika bo 17. maja 1967 ob 16. uri izpred hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Zalujoči: žena, hčerka Angelca s hčerkico in ostalo sorodstvo

Kokrica, 15. maja 1967

Sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je v 74. letu starosti za vedno zapustila naša dobra žena, mama, stara mama, babica in sestra

Manca Velikonja

Smlednik 19

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, 17. maja 1967 ob 16. uri izpred hiše žalosti na pokopališče v Smledniku.

Zalujoči: mož Janez, sin Janez z ženo Olgo, hčerka Olga z možem Nikotom, Roza z možem Franceljnom, Mici, Vera in Ema, sestr Angela, Johana, brat Peter in Anton ter vnuki in pravnuki.

Smlednik, Kranj, Zapoge, Pirniče, Unec, Tacen, Zagreb, Beograd, Ohio ZDA

ALPSKA MODNA INDUSTRIJA RADOVLJICA

obvešča vse zainteresirane, da bo dne 18. in 19. maja 1967 od 15. do 18. ure razprodaja volnenih in sintetičnih odpadkov ter odrezkov od konfekcioniranja po zelo ugodnih cenah.

Razprodaja bo v skladišču v Lescah (na Zagi), proti takojšnjemu plačilu.

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk«, Kranj, Koroška cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefoni: redakcija 21-835, 21-860; uprava lista, malooglasna in naročniška služba 22-152 — Naročni- na: letna 24.—, polletna 12.— N din. Cena posameznih števil 0,40 N din — Mall oglasi beseda 0,6 do 1 N din. Naročniki imajo 20% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Pred zakonom o telesni kulturi in športu (5) Strokovnost

Za dosega visokih ciljev telesne vzgoje in športa je nujno potrebno zagotoviti strokovnost kadrov, ki se z njo neposredno ukvarjajo. Na eni strani razumemo pri tem strokovnost v obliki znanstvene dejavnosti, na drugi pa strokovnost neposrednih delavcev na terenu — trenerjev.

Proces telesne vzgoje, športnega teninga in tekmovanja je treba v celoti zaupati strokovnim kadrom. Potrebno je zagotoviti popolno samostojnost v delu, zagotoviti svobodno sproščanje iniciativ ob večji odgovornosti glede nalog, ki so poverjene trenerjem.

O tem govore teze, vendar je v praksi povsem drugače. V večini primerov so trenerji pri svojem delu pod vplivom in pritiskom najrazličnejših ljudi in to od upravnih odborov klubov naprej. Vse prevečkrat so oni tisti, ki morajo izpolnjevati iniciative, pa naj bodo dobre ali slabe, drugih. Na drugi strani le predkoma lahko zasledimo, da je odgovornost trenerja določena in tako njegova »usoda« ni odvisna od mnenja posamezne skupine ljudi, ki prevlada v upravnem odboru.

Pri vprašanju strokovnosti dela ne moremo iti mimo profesionalnega dela trenerjev v posameznih, in to predvsem vrhunskih športih. Sportnim organizacijam je potrebno zagotoviti možnost, da zaposlijo za strokovno delo visoko kvalificirane strokovne kadre.

Ljudi, ki delajo v telesni kulturi, bi bilo treba bolje nagradjevati, poleg tega pa bi morali biti ti ljudje (predvsem trenerji) kar najpopolneje zajeti v družbeno-politične organizacije, saj je prek njih mogoče najširši vpliv na mladino, kar tudi pomeni eno izmed pozitivnih komponent športa v socialistični družbi.

P. Colnar

Republiško prvenstvo v streljanju za mlade strelce

Mladinci kranjske ekipe republiški prvaki

Letošnje republiško prvenstvo v streljanju z zračno puško za mladince in mladinke, pionirje in pionirke se je končalo z velikim uspehom gorenjskih strelcev. Posebej velja to še za mladince iz Kranja, ki so postali ekpni republiški prvaki ter tako ponovili lanskoletno zmago kranjskih mladink.

Pri tem pa velja omeniti mladince Vinka Bitenca iz SD Bratstvo-Enotnost, ki je tudi v razvrstitvi posameznikov premočno zmagal. S to zmago so si pridobili pravico na dr-

žavnem prvenstvu v Beogradu, ki bo 25. maja na dan mladosti. Mladinke so z nekoliko nižjim rezultatom kot lani, zasedle še vedno dobro 3. mesto, edino pionirji so nekoliko popustili.

Mladinci iz Skofje Loke so se prav tako izkazali, saj so v konkurenci 13 ekip zasedli 4. mesto, enako mesto pa je pripadlo mladincu omenjene ekipe Andreju Ruparju v razvrstitvi posameznikov. Skofjetoški pionirji pa so bili celo boljši od starejših vrstnikov. Ti so se uvrstili na odlično 3. mesto.

REZULTATI — mladinci — ekipno 13 ekip: 1. Kranj 1207 krogov od 1600 možnih, 2. Piran 1306, 3. Maribor 1306... 5. Skofja Loka 1200; **posamezno** — 1. Vinko Bitenc (Kranj) 351 od 400, 2. Gorazd Gorjup (Lj-Bežigrad) 339, 3. Stanko Podlesnik (Maribor) 339, 4. Andrej Rupar (Sk. Loka) 338; **mladinke** — ekipno (4 ekipe): 1. Olimpija Lj. 1258 od 1600, 2. Kovinar Store 1252, 3. Kranj 1230, 4. Sk. Loka 1234; **posamezno**: Tratnik (Olimpija Lj) 341, 2. Mlakar (Kovinar Store) 320, 3. Obrenovič (Olimpija Lj) 319, 4. Kren (Kranj) 318, 5. Kerštinč (Kranj) 315; **pionirji — ekipno** (11 ekip): 1. Hrastnik 615 od 800 možnih, 2. Izola 613, 3. Skofja Loka 590, 6. Kranj 561; **posamezno** — 1. Suligoj (Piran) 160 od 200 možnih, 2. Černeta (Olimpija) 160, 3. Hrvatini (Izola) 160, 4. Pegam (N. Gorica) 158 itd.

B. Malovrh

Mednarodni rokometni turnir v Celovcu Tržič šesti

V soboto in nedeljo (13. in 14. maja) so tržičski rokometarji gostovali v Avstriji, kjer so nastopili na velikem tradicionalnem mednarodnem rokometnem turnirju, na katerem je sodelovalo 12 ekip. Poleg tržičanov so letos na turnirju sodelovali tudi rokometarji iz Slovenj Gradca, Slovenjgradčani so bili drugi, Tržičani pa šesti.

Tržičani so igrali v drugi skupini in so imeli močnega nasprotnika v avstrijskem državnem rokometnem prvaku moštvu Linza, Slovenjgradčani pa so bili v prvi skupini z moštvom Solingena, v katerem igra tudi bivši igralec trboveljskega Rudarja Ažkun.

Ker pa so vse tekme, razen ene, igrali na travnatih igriščih in ker je bila kvaliteta sojenja zelo slaba, Tržičani niso dosegli takega uspeha kot lansko leto, ko so bili na istem turnirju tretji. **REZULTATI**: Tržič : Linz 5:4, Tržič : Wiesbaden 4:9, Tržič : SCH Ferlach 10:3, Tržič : HC Klagenfurt 6:7, Tržič : KAC Schatlerbombe 5:7 in Tržič : München 8:2.

Pogovor z Jožetom Javornikom, trenerjem skakalcev SK Triglav

Leto največjega uspeha

Jože Javornik in Dejan Šink sta trenerja kranjskih smučarskih skakalcev, trenerja skakalcev, ki iz leta v leto dosegajo večje uspehe, ki so še v lanski in letošnji zimski sezoni povzpeli v sam vrh jugoslovanskega skakalnega športa. O njihovih uspehih bomo govorili z Jožetom Javornikom.

»V državnem merilu smo drugi v državi, če računam, da so na prvem mestu Jeseničani, ki so združili šest klubov v SK Jesenice.«

— Kaj so po tvojem mnenju največji klubski uspehi v pretekli sezoni?

»Največji je prav gotovo to, da je za državno in republiško reprezentanco nastopalo v tujini kar 12 naših članov.«

— In Planica?

»Imeli smo največ pred-

stavnikov. Od 14 skakalcev jih je bilo 5 iz našega kluba.«

— Kateri posamezniki so bili najuspešnejši?

»Ne bi rad delal vrstnega reda, vendar so izstopali: Stefančič (zmagovalec med mladinci za pokal Königsberg, 11. na predolimpijskih igrah v Grenoblu, 3. v Rundpoldingu), Mesec (11. na predolimpijskih igrah, 15. na turneji prijateljstva), Oman (to mu je bila ena najboljših sezon v zadnjih letih) in Bo-

Gorenjska rokometna liga

Tri zmage gostov

V 15. kolu gorenjske rokometne lige so bili doseženi pričakovani rezultati. Gostujoče ekipe so bile uspešnejše, saj so zmagale v treh srečanjih.

Najzanimivejše srečanje je bilo odigrano v Radovljici, kjer so Selca v odlični igri premagale domačine. Kranjska gora je s slabo in ležerno igro prepričljivo premagala Besnico. Kranj B, Zabanica in Duplje so z visokimi rezultati premagali Skofjo Loko, Tržič B in Križe B.

REZULTATI — Kranj B : Skofja Loka 25:11 (10:9), Zabanica : Tržič B 28:11 (15:6), Križe B : Duplje 16:43 (7:24), Radovljica : Selca 11:13 (5:7), Besnica : Kranjska gora 20:30 (6:18).

Leštica

Duplje 15 14 0 1 361:175 28
Kranj B 15 11 0 4 238:193 21
Selca 15 10 0 5 251:199 20
Zabanica 15 9 1 5 238:202 19

Smučanje

Klubski dan

Smučarski klub Tržič je v nedeljo (14. maja) organiziral na Zelenici, kjer so še dobre smučarske razmere, klubsko prvenstvo v veleslalomu, na katerem je nastopilo 50 tekmovalcev.

REZULTATI — ml. pionirke: 1. Bogataj 28,7; 2. Vagner 30,8; **ml. pionirji**: 1. Križaj 22,0, 2. Čizman 23,7, 3. Polajnar 23,8; **st. pionirke**: 1. Krmelj 49,2; **st. pionirji**: 1. Meglič 29,8, 2. Peharec 30,1, 3. Eler 31,9; **ml. mladinci**: 1. Zaletelj 39,4, 2. Kurnik 40,0, 3. Zupan 46,0; **st. mladinke**: 1. Kurnik 50,2, 2. Ahačič 1:05,2; **st. mladinci**: 1. Klemenčič 35,8, 2. Stancar 40,2, 3. Nadišar 40,9; **člani**: 1. Soklič 34,6, 2. Krmelj 36,6, 3. Križaj 37,4, 4. Ahačič 37,5, 5. Panjtar 41,4.

- dh

Radovlj. 15 8 0 7 257:237 14
Kr. gora 15 7 0 8 275:246 11
Sk. Loka 15 7 0 8 232:224 14
Križe B 15 2 2 11 179:325 4
Besnica 15 3 0 12 172:344 1
Tržič B 15 2 1 13 179:259 1

V 16. kolu se bodo srečali — Besnica : Selca, Kranjska gora : Križe B, Duplje : Zabanica, Kranj B : Tržič B, Sk. Loka : Radovljica.

P. Didić

Preberite mimogrede

• Jeseniški mladinci so na prvenstvu SRS v gimnastiki osvojili v I. razredu prvo mesto. Tudi med posamezniki je zmagal Jeseničan Alajt Banošek.

• Nogometarji Triglava so v SNL premagali vodečo ekipo Zeleničar s 3:1 (2:1). V zahodni CNL so gorenjski predstavniki dosegli naslednje rezultate: Kamnik : Svoboda (S) 3:0 (b. b.), Jesenice : Zagorje 1:4 (0:1).

• V slovenski košarkarski ligi so Gorenjci dosegli naslednje rezultate — moški: Jesenice : Domžale 55:61 (27:31), Elektra : Sora 74:92 (31:38); ženske: Ilirija : Triglav 95:61 (47:32), Jesenice : Ježica 52:41 (22:8).

• V republiški rokometni ligi so Gorenjci dosegli naslednje rezultate — moški: Kranj : Ormož 22:38 (12:14); ženske — Selca : Brežice 18:6 (8:2), Kranj : M. Sobota 12:5 (5:5), Piran : Storžič 3:2 (2:0).

• V slovenski odbojarski ligi so Jeseničani premagali Branika s 3:0, Triglav pa Savo z 2:3.

gataj (9. na Madžarskem, 15. v Braunlagu).«

— Koliko skakalcev imate v klubu?

»Na spisku 68, od tega pa jih je 59 redno treniralo in nastopalo.«

— Čeprav so naši skakalci še mladi, me zanima, če imata trenerja v rezervi že nove nade?

»Seveda. F. Mesec, ki je prvi štartal med mladinci, je na državnem mladinskem prvenstvu zasedel drugo mesto. Sem lahko štejem še Kobala, ki je bil na vseh najvažnejših tekmah pri pionirjih in mladincih četrti. Seveda so še drugi: Kapušia, Norčič, Benčič, Sagadin, Grosar...«

— Sezona je končana. Kaj sedaj?

»Za seboj imamo 74 nastopov v različnih kategorijah. Maja in junija imajo skakalci prosto, julija pa bomo začeli zopet s treningi.«

— Pogoji za trening so težki...«

»Res je. Letos nismo naredili v Besnici, kjer imamo pionirski center, niti enega skoka. Pripravljali smo se tako, da smo na tekmovalni odhajali dva dni prej. V naslednji sezoni tako glede pogojev za trening ne bo moglo biti slabše...«

Skakalci SK Triglav so dosegli v zadnjih dveh letih svoje največje uspehe. Obrestovalo se je sedem let dela obeh trenerjev. Sedem let je že minulo, odkar se ob prvem snegu spremenila v sklanjo popotnika ter potujeta iz kraja v kraj od treninga na trening, od tekmovanja na tekmovanje. Njuna poštvalnost in navdušenje skakalcev sta rodila uspehe. Trdnost so odločili, da bodo z njimi nadaljevali.

P. Colnar